

This is a digital copy of a book that was preserved for generations on library shelves before it was carefully scanned by Google as part of a project to make the world's books discoverable online.

It has survived long enough for the copyright to expire and the book to enter the public domain. A public domain book is one that was never subject to copyright or whose legal copyright term has expired. Whether a book is in the public domain may vary country to country. Public domain books are our gateways to the past, representing a wealth of history, culture and knowledge that's often difficult to discover.

Marks, notations and other marginalia present in the original volume will appear in this file - a reminder of this book's long journey from the publisher to a library and finally to you.

Usage guidelines

Google is proud to partner with libraries to digitize public domain materials and make them widely accessible. Public domain books belong to the public and we are merely their custodians. Nevertheless, this work is expensive, so in order to keep providing this resource, we have taken steps to prevent abuse by commercial parties, including placing technical restrictions on automated querying.

We also ask that you:

- + *Make non-commercial use of the files* We designed Google Book Search for use by individuals, and we request that you use these files for personal, non-commercial purposes.
- + *Refrain from automated querying* Do not send automated queries of any sort to Google's system: If you are conducting research on machine translation, optical character recognition or other areas where access to a large amount of text is helpful, please contact us. We encourage the use of public domain materials for these purposes and may be able to help.
- + *Maintain attribution* The Google "watermark" you see on each file is essential for informing people about this project and helping them find additional materials through Google Book Search. Please do not remove it.
- + *Keep it legal* Whatever your use, remember that you are responsible for ensuring that what you are doing is legal. Do not assume that just because we believe a book is in the public domain for users in the United States, that the work is also in the public domain for users in other countries. Whether a book is still in copyright varies from country to country, and we can't offer guidance on whether any specific use of any specific book is allowed. Please do not assume that a book's appearance in Google Book Search means it can be used in any manner anywhere in the world. Copyright infringement liability can be quite severe.

About Google Book Search

Google's mission is to organize the world's information and to make it universally accessible and useful. Google Book Search helps readers discover the world's books while helping authors and publishers reach new audiences. You can search through the full text of this book on the web at <http://books.google.com/>

ANDOVER-HARVARD LIBRARY

AH 5ZY3 I

HARVARD DEPOSITORY
SPECIAL COLLECTION
CIRCULATION RESTRICTED

HANH TIBOSA AH TE.

TENE JONE NUNA EH KEKINE.

St John. Greb

4544

EXTRACT

FROM THE

BY-LAWS

OF THE

ODD FELLOWS'

Library Association

OF SAN FRANCISCO.

This Book may be kept Two Weeks.

For each day kept over the above time,
the holder will be subject to a forfeit of
Five Cents.

If a work of one volume be injured or
lost, the same to be made good to the Li-
brarian.

If a volume or more of a set of books
be injured or lost, the full value of the set
must be paid.

Shelf

153

A

124

125

St John - Grebo

4544

EXTRACT

FROM THE

BY-LAWS

OF THE

ODD FELLOWS'

Library Association

OF SAN FRANCISCO.

This Book may be kept Two Weeks.

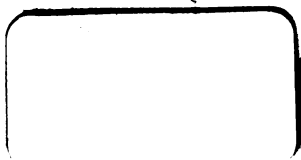
For each day kept over the above time,
the holder will be subject to a forfeit of
Five Cents.

If a work of one volume be injured or
lost, the same to be made good to the Li-
brarian.

If a volume or more of a set of books
be injured or lost, the full value of the set
must be paid.

Shelf

153

A

174

174

Bible

THE
GOSPEL ACCORDING TO ST. JOHN,

TRANSLATED INTO

The Grebo Tongue,

BY THE

RIGHT REV. JOHN PAYNE, D.D.,

MISSIONARY BISHOP OF THE PROTESTANT EPISCOPAL CHURCH
AT CAPE PALMAS AND PARTS ADJACENT, ON THE
WESTERN COAST OF AFRICA.

NEW YORK:

PUBLISHED BY THE AMERICAN BIBLE SOCIETY,

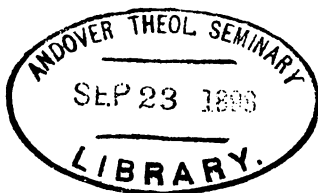
INSTITUTED IN THE YEAR MDCCCXVI.

1852.

ackn?

The Gift
of

Prof. A. B. Shaw,
Stanford University, California.

49.777

HANH TIBOSA ĀH TE,
TĒNE JŌNE NUNA ĒH KEKĪNĒ.

HANH TIBOSA ĀH TE,
TĒNE JŌNE NUNA ĒH KĒKĪNĒ.

LU I.

KRE teble āh hurutuda, Winh nena, nenh Winh nānonh nena Nyesoa mā, nenh Winh nānonh nā māna Nyesoa.

2. Ā donh nānonh, ā nena Nyesoa mā ko teble āh hurutuda.

3. Nā nuna teble āh popleyinā, nenh dene nuena, ēh dē te donh ēh yedao ne dī, hēnē ā yeda nu.

4. Kre nā mā nonh, honhnonh nenade; nenh honhnonh nēnonh, nēnē māna nyebo āh pebe.

5. Nenh pebe nēnonh fēnede heidē nyenh; nenh kre heidē neh kbēnhde nē.

6. Nyebe te nonh Nyesoa tēdadē, ā nyīne māna Jōne.

7. Nānonh dida te kē-nā-heyada āh te kē, bā muna nyebo Pebe āh te kē-nā-heya, tē ā na nuna wa popleyinā oh muna nē hanhte po.

8. Ā yeda pebe nānonh āh nyebe tu, nēma ā tēdadē ne, tē ā na heyada nyebo Pebe āh te kē nā.

9. Nānā māna sēyē āh Pebe, hānā pebe nyebo biyē no didē konā mā nā yi nā.

10. Nā nenade konā mā, nenh nā nuna konā, nenh kre konā yeda nā ibo.

11. Ā dideda ā nyebo mā, nenh ā nyebo yeda nā yē krrē.

12. Nēma be nyebo be krrēda nā yē, ā nuna no oh mu-

na Nyesoa äh iru mã nuě wě, ěh mã nyono pe ä nyĩne äh te hanhte kě nonh :

13. Hono yeda nyĩnâ-ka kâe, ke fě ěh ka, ke nyebo äh wore äh ka, nẽma oh kâěda Nyesoa äh woro äh ka.

14. Nenh Winh nãnonh ä nuěna fě mã, nenh ä tinhna-dě amo nyenh, (nenh a yida ä glóre, ěh woda hwõnh yu donh nã ä Buo kâ, äh glóre yě,) nenh grese kâ hanhte hě yididade nã fě nã.

15. Jõne heyada nyebo ä te kě nã, ä kběnhda wunã nã, ä leleda no, ä po nã, nyãnã ä te ne tida nã nedě, ne peda nã, nyãnã neo mo lĩ, nã ä te hio na te, kãre nã tedě kene nena konã.

16. Nenh kre ä dẽ-kokwě yi, a popleyinã a dudio a nẽ, ěh mã grese äh grese.

17. Gmẽnh hnyiena Mosěse ä yada ne, nẽma Jĩsus Kraise nã ya grese kâ hanhte hě.

18. Nyã yea Nyesoa yi idu, idu : yu donh nã Nyesoa kâ, ä neo ä Buo wudě, nãnonh heyě nyebo ä te kě nã těě.

19. Nenh te ne nedě, nẽ mã Jõne äh te kě-nã heya-winh, tě Juwě tẽdade pristebõ kâ Livaitebo hě, oh wodade Jeruselẽm, boh muna nã nã yeda ä mãě nyã be nonhě?

20. Nenh ä wěnhna, ä yeda gade; nenh ä wěnhna, ä poda nã, ye Kraise.

21. Nenh oh yeděda nã nã, oh po nã, haneě? Mãh Ilaĩase nonh? Nenh ä poda nã, ye nã. Mãh prõfẽte nãnonh nonh? Ä tuda no gne, ä po nã, ondu.

22. Hede oh poda nã yě nã, Mãě nyã be nonhě? a mu nyono tẽdẽ amo sanh kba. Hãne peě dui äh te dĩ?

23. Nenh ä poda nã, mã nyebwe te donh, nã ä kběnh wunã nã kre wudebwe kě, ä pe nã, bah sĩni KAA äh tidě
 ˘. tẽne prõfẽte Iseãse nuna eh tutuě.

24. Nenh nyono tšedade oh mânia Făresibo nena.

25. Nenh oh yedăda nâ nâ, oh po nâ yě nâ, dă mäh băptaise nyebo dĩ, tš ye Kraise, tš ye Ilaışe, tš ye pröfête nănonh yĩ?

26. Jöne tuda no gne, â po nâ, hanhte ni nonh ne băptaise nyebo: năma nyebwe te donh nyınade ahmonh nyenh, ah ye ibo;

27. Nănonh â bădede mo lĩ nâ, â te hio na te, nâ â wısube âh lulu yede wě be worăde.

28. Dene nedě kre eh nuênade Bětăbara hânâ nede Jădăn nă-ne kě, tšne Jöne yidade nyebo băptaise.

29. Nenh nyenăyedo nâ kwădao, Jöne yida Jisűse, â didao nâ mâ, nenh â poda nâ, bah yi Nyesoă âh blăble yu, hânâ hě konâ âh kbűne kukwi âh te.

30. Nyânâ â te ne tida, ne po nâ, nyebwe te nâ bade mo lĩ nâ, â te hio na te: kăre nâ tedě nena konâ.

31. Nenh kre yeda nâ ibo: năma ĩsreľbo mu nâ ibo, nă ěh ka nonh ne dic, ne băptaise nyebo ni nâ.

32. Nenh Jöne heyada nyebo kě nâ, â peda nâ, ne yida Suu wedade yeu, â tededao hwőnh hunubwe yě, ěh nena nâ fě.

33. Nenh yeda nâ ibo; năma nyânâ tšedade mo be băptaise nyebo ni nâ, â donh nănonh, nânâ poda mo yě nâ, nyânâ â mâ Suu mio tedemâ, mu nâ yi â muo nâ fě ne, â donh nănonh, nânâ băptaise nyebo Gnekâ Suu nâ.

34. Nănonh ne yida, nenh ne heyada nyebo kě nâ, ne po nâ, nyânâ nedě, nânâ mâ Nyesoă âh yu.

35. Ncnh nyenăyedo nâ kwădao dĩ, Jöne dâ â mâniaoh te sőnh hě, oh nyınanao;

36. Nenh tš Jisűse yida nâ nă, â tšdao nâ mâ nâ, â poda nâ, bah yi Nyesoă âh Blăble yu.

37. Nenh â mâniaoh sőnh nononh, oh wănhna â winh â tuda, nenh oh kwăda Jisűse mâ.

38. Nenh Jisüse hmëna yě, â yida no, oh kwëda nâ mâ nâ, nenh â poda no yě nâ, dë ah pënhë nâ? Oh poda nâ yě nâ, Răbai (në êh da-wora mâ Tădeâ,) tē neë?

39. Â poda no yě nâ, bah di, ah mu në yi. Oh didae, nenh oh yida â nena, nenh oh hinhnade nâ mâ nyenăye-do nănonh: kăre êh nuna aue pu âh aua nena.

40. Mănaoh sôn̄h no oh wănhna Jöne âh winh, nenh oh kwëda nâ mâ, âbe mâna Ăndru, nâ teda Saimôn Pitũ âh bebu.

41. Nâ tedë yida â bebu Saimôn, nenh â poda nâ yě nâ, a yiade Měsaia, êh da-wora mâ Kraise.

42. Nenh â yadao nâ Jisüse-mă. Nenh tē Jisüse yida nâ, â poda nâ, Măh teë Jona âh yu Saimôn; oh mi monh dădemă Sifă, êh da-wora mâ siă.

43. Nyenăyedo nâ kwëdao, Jisüse po nâ, bâ wodao tē nēnonh, bâ muna Gălaili, nenh â yēdedade Filipe kē, nenh â poda nâ yě nâ, kwë mo mâ.

44. Nenh Filipe kădade Bětseda, nâ mâna Andru kă Pitũ hē âh orănh.

45. Filipe nâ yida Netănyële, nenh â poda nâ yě nâ, a yiade nyănă â te Mosëse kĭnena ko â gmēnh kĭnedë kē, hănă â te prôfētebo kĭnena yĭ, nâ teë Jisūs â wode Năze-rēte, â mâ Josefe âh yu nonh.

46. Netănyële poda nâ yě nâ, ple hanh dē te mide Năzerēte wodemă? Filipe poda nâ yě nâ, di, beh mu në yi.

47. Jisüse yida Netănyële â didade nâ mâ, â tida â te, â po nâ, bah yi hanh Isreělpe, hănă yeyedë yede fē ne!

48. Netănyële poda nâ yě nâ, hăne nue na iboda? Jisüse tuda nâ gne, â poda nâ yě nâ, tē nenade buenh-tu biyo, ne yida monh, ple Filipe dăda monh.

49. Netănyële tuda nâ gne, â poda nâ yě nâ, Răbai, Nyesoa âh yu nonh; măh teë Isreělbo âh kĭnh.

50. Jisuse tuda nâ gne, â poda nâ yě nâ, kâre mâ po monh yě nâ, yidade monh buenh tu biyo, nê mâ ne poê hanhteê? Mi de hwe yimâ, eh muo dene nedê hi.

51. Nenh â poda nâ yě nâ, hanhtenonh, hanhtenonh, ne lele monh, kre nya, mi yeu yimâ, êh muwa yě kya, nenh muwa Nyesoa âh enjebo yi, oh muwa yeu nâ ya, nenh oh muwao nyebwe âh nyebê yu fê nâ tede.

LU II.

1. NENH nyenâyede tanh âh nyenâyedo märeje nenade Gälaili âh Kena; nenh Jisuse âh de nenade:

2. Nenh oh dâda Jisuse kâ â mânaoh hê märeje mâ.

3. Nenh tê oh idada wêenh, Jisuse âh de poda nâ yě nâ, oh ye wêenh kâ.

4. Nenh Jisuse poda nâ yě nâ, nyîně, dê nonh kwêeo kâ mâh hê ba nu dĩ? na ti yeo nyîně pledonh.

5. Â de poda leyiru yě nâ, be dê be â lele ahmonh, nenh bah nu nê.

6. Nenh ni-nui hmnhledonh tuedao, Juwê muna ne plê, hênê mâna wa nê kbûne, âbe donh kbêda kri hmnhledonh.

7. Jisuse poda no yě nâ, bah yidide nui nî kudi nâ. Nenh oh yidida de ne nâ sînenhe.

8. Nenh â poda no yě nâ, bah ka nê, bah kbade nê dibade-yituâ mâ. Nenh oh kbadade nâ mâ.

9. Nenh tê dibade-yituâ têna ni nê nuena wêenh mâ wunâ, nenh kênh â yeda ibo têne êh woda; (nêma leyiru no kada nê, no iboda nê,) hede dibade-yituâ dâda blepaâ ne,

10. Nenh â poda nâ yě nâ, nyebo âh popleyinâ, êh tedê kene dê oh nî, oh tio hanh wêenh; nenh nyebo boh na

ěh dě dede dě, hede oh tiěo ěh de worăe: nĕma măh te
ă yĕe hanh wĕenh.

11. Tedĕ seyănedĕ nĕnonh Jisŭse nunenade nĕ kre
Gălaili ăh Kena, nenh ă tededă ă glöre nyebo yĕ nă:
nenh ă mănăoh poda nă hanhte.

12. Yĕ ă wĕdă dĕnĕ nedĕ mă, ă tededă yĕ, ă munade
Kepŭrneŭm, ă kă ă de hĕ, nenh ă bebuno yini, nenh ă
mănăoh yini: nenh oh yedade wenh peplănde hinh.

13. Nenh tĕ Juwĕ ăh Păsova ăh ti kwana mă, Jisŭse
yadedă yĕ, ă munade Jeruselĕm.

14. Nenh kre tĕmple biyo ă yĕdedade nyono prida blĕ,
nenh blăble, nenh hunubwe, nenh wudi-kĕ-nă-hi-nuunh
oh nenade.

15. Nenh tĕ ă nuna lili-ăh-bididĕ, ă blădă wa popleyină
tĕmple biyo nă, nenh blăble yini, nenh blĕ yini; nenh ă
worădao wudi-kĕ-nă-hi-nuunh ăh wudi bro, nenh ă poda
tebli honănh nă.

16. Nenh ă hlĭdă nyono prida hunubwi mă, ă po nă,
bah hadĕ de nenonh; ah nah nu Buo ăh kai pănhno kai mă.

17. Nenh ěh bidade ă mănăoh kudi nă, te ne kĭneena,
ěh mă, nah kai ěh woro-yĕ-kunhnena ěh wĕo mo nă.

18. Hede Juwĕ tuda nă gne, oh poda nă yĕ nă, yido-
dedĕ be ne tede amo yĕ, ne nie dene nedĕ dĭ?

19. Jisŭse tuda no gne, ă poda nă, bah woră tĕmple nĕ
nedĕ bro, nenh kre nĕnăyede tanh pame, ne du nĕ yĕ dĭ.

20. Hede Juwĕ poda nă, yede ăh wore sŏnh ne nă yede
hmnhledonh pame nonh, oh pode kai nănonh, ple nĕ mu
yĕ du nĕnăyede tanh pame?

21. Sĕbade ă fĕ ăh tĕmple nonh ă henhna nyĭne.

22. Nenh ke nĕ nena, tĕ ă koda, ă dudu yĕ, hede ěh
bidade ă mănăoh kudi, tĕ ă tuda no tene nedĕ yĕ; nenh
oh poda Nyesoa ăh kĭnede hanhte, eh kă winh ne Jisŭse
'a hĕ.

23. Nenh tẽ â nenade Jeruselẽm Pãsova ăh ti, dibade di nyenăyedo, hede ohdo peplănde poda â nyĩne hanhte kě, tẽ oh yida seyănede ne â nuna.

24. Nẽma Jisũse yedao ădui wora ko no mã, kăre tẽ â iboda nyebo ăh popleyină ăh ta,

25. Nenh â neh idada nyă bă heyada nă kě nă ko nyebo ăh ta: kăre tẽ â iboda te ne nenade nyebo ăh wore kudi nă ăh ta.

LU III.

1. FARESIPE te nena, nănă â nyĩne mănă Nĩkodimũse, â mănă Juwě ăh winh-kăă te nena;

2. Nănonh â didao Jisũse mã tâ, nenh â poda nă yě nă, Răbai, a ibo nẽ ne, tẽ măh teě tâdeă wode Nyesoa mã; kăre nyă nah nu seyănede ne ni ne, Nyesoa bă yeo nă mã ne.

3. Jisũse tuda nă gne â po nă, hanhte ăh hanhte, ne lele monh nyă bă yeě kăe dĩ, nenh â nah bẽ Nyesoa ăh dible yi ne.

4. Nĩkodimũse poda nă yě nă, hăne nyebwe mie kăeda numă dĩ, bă kunh-kunh? ple, bă bidede â de kudi wenh sôn̄h, nenh oh mu nă kă dĩ?

5. Jisũse tuda nă gne, â poda nă, hanhte ăh hanhte, ne lele monh, nyă bă ye ni kă Suu hẽ kăde, nenh â nah pa-de Nyesoa ăh dible nyenh ne.

6. Dẽ bẽh kwěe fě-ka, nenh ẽh mã fě nonh; nenh dẽ bẽh kwěe Suu-ka, ẽh mã Suu nonh.

7. Ẽh nah gedide monh tẽ po nă, bah kăe dĩ.

8. Be tẽbe duduidu po nă ẽh wedede, kre ẽh wedede, nenh ne wănh ẽh winh, nẽma neh kběnhde ne, be tẽne ẽh wede, onh be tẽne ẽh mide; kre nyono oh popleyină oh kăe Suu-ka, kre wa te ne.

9. Níkodimüse tuda ná gne, nenh á poda ná yě ná, hãne tene nedě eh ka neě dĩ?

10. Jisüse tuda ná gne, á poda ná yě ná, ple mäh ná teě Ísreělbo äh tâdeä te, mäh ye tene nedě ibo?

11. Hanhte äh hanhte, ne lele monh, a ti te ne a ibo, nenh a heyě nyebo kë ná de ne a yi; kre ah neh blí a winh kwa.

12. Tě lele ahmonh konâ ně nedě äh te, ah neh po ne hanhte, ne yi ahmonh yeu äh te lele, hãne ah mie eh hanhte poč numâ dĩ?

13. Nenh nyebwe te yeade yeu yě, nyânâ wode yeu, á didě honânh, á mâ nyebwe äh nyebě yu, hânâ nede yeu, nâ donh nu ně.

14. Nenh tēne Mosěse nuna sîdě äh yeu yaeda kre wanh kudi, nenh kre nyebwe äh nyebě yu miwa yaeda numâ yí.

15. Be nyâ be á po ná hanhte, á neh te wanh, něma á mu konâ-se-honhnonh kâ.

16. Kâre kre Nyesoa nuna konâ äh nowänena, á hnyina á sěyě äh kokâ-yu donh, be nyâ be á po ná hanhte, á neh te wanh, něma á mu konâ-se-honhnonh kâ.

17. Kâre Nyesoa yedade á yu tě, á muna konâ kjidida mâ nu: kënh á muna no wa äh ta.

18. Be nyâ be á po ná hanhte, kjidida ye ná lu ná ne: kënh nyânâ á neh po ná hanhte, nenh kjidida nie ná mâ, kâre á yeě Nyesoa kokâ-yu donh äh nyíne hanhte kë po.

19. Nenh dēně nedě ne pe nyebo kjidida mâ, tě pebe didě konâ mâ, kënh nyebo nowänena heidě hio pebe, kâre tě wa nunude eh nyíněnayiná äh ta.

20. Kâre nyebo biyě no ni kbüne hukwi, oh nyěnh pebe ne, kre oh neh dio pebe yi, wa kbüne hukwi äh te neh dĩ wo.

21. Něma nyânâ ni hanh de, ná á dio pebe yi, á nunude eh mu ná yidoe, tě Nyesoa nede ná mâ, á ni ne.

22. Wodao dene nedě yi, Jisüse kâ â mânaoh hě, oh didade Judia äh bro kě; nenh â kâ no hě, oh nenade, nenh â bāptaiseda nyebo.

23. Nenh Jöne nâ â bāptaisidade nyebo İnön yī, hěň kwanena Selīm mā nâ, tē ni hodade äh ta: nenh nyebo didade, nenh oh bāptaiseēda nâ:

24. Kâre Jöne yeda jenh poše pledonh.

25. Hede Jöne äh mânaoh te kâ Juwě he, oh peda diemlěnenä äh te kprě.

26. Nenh oh didao Jöne mā, oh poda nâ yě nâ, Rābai, nyānā nenade monh mā, kre Jādān kede, hānā â te ne heyada nyebo kě nâ, nānonh â bāptaise nyebo nâ, nenh nyebo popleyinā oh mio nâ mā nâ.

27. Jöne tuda no gne, nenh â poda nâ, nyā neh yi dē ne, ko ādui äh ta, bēh yede yeu wo, bēh ye nâ hnyie.

28. Ah nyebwe tu podao yibwa, kâre mā poda nâ, ye Kraise, nēma ne tēdē nâ nya.

29. Nyānā â mā ble-paā, nâ kâ â nyīnē; nēma ble-paā äh beyu, hānā nyīnēo, nenh â wēnh â winh, â ni saunh äh dē hwě, tē â wēnh ble-paā äh winh äh ta: nē äh saunh nonh nī.

30. Nâ â te bēh bide kě, mā bā tede honh.

31. Nyānā â wede yeu, â didē, nâ â te hio dēwě äh popleyinā ne wě: nyānā kādē bro mā, â mā bro äh nyebwe, nenh â ti bro äh te: nyānā â wede yeu, â didē, â te hio dēwě äh popleyinā ne wě.

32. Nenh de ne â yi, eh kâ te ne â wānh hě, ne eh te â ti; nenh kre nyā ye â winh yě krrě.

33. Nyānā â krrě â winh yě, â tude â woro kudi yidodedē tē Nyesoā ti hanhte nâ.

34. Kâre nyā ne Nyesoā tēdē, â ti Nyesoā äh te: kâre Snu ne Nyesoā hnyi nâ, â ye nâ sēnane.

35. Buo nowăne â Yu ne, nenh â tu nâ teble âh pople-yinâ kwa.

36. Nyânâ po Yu nânonh hanhte kě, â kâ konâ-se-honhnonh: nenh nyânâ ye Yu nânonh hanhte kě po, â nah yi honhnonh ne: nêma Nyesoa âh yero seo nâ fě ne.

LU IV.

1. NENH tẽ KAA iboda nẽ, Făresibo âh be wanh Jisuse nuna mânaoh, â baptaiseda no hinao Jõne,

2. (Kẽnh hanhte Jisus âh nyebwe tu neh baptaiseda nyebo, nêma â mânaoh nina nẽ,)

3. Hede â wodao Judia, nenh â munade Gălaili dĩ.

4. Nenh tẽne â minenade, êh tidẽ bẽda Sămeria tie.

5. Hede â nyĩnẽnade Sămeria âh oranh te, nẽ oh dẽde Saika, êh kwanenao bro dẽ, nẽ Jekobo hnyina â yu Jo-sefe mâ, nâ.

6. Nenh krenonh Jekobo âh nĩ-bidiẽ nena. Nenh tẽ tidẽ wăeda Jisuse nâ, â nena ni-bidiẽ winhyẽ: êh nuna aue hmnhledonh âh aua nena.

7. Nenh Sămeria nyĩnẽ, â dida ni kamâ: Jisuse poda nâ yẽ nâ, hnyi mo be na.

8. (Kâre â mânaoh yada oranh, oh muna didedẽ tõmâ.)

9. Hede Sămeria nyĩnẽ yẽ, hăne êh nuẽ, tẽ teẽ Jupe, na nyebwe tu mâ Sămeria nyĩnẽ, ne idẽde mo ni? kâre Juwẽ oh neh du Sămeriawẽ nyĩne nâ.

10. Jisuse tuda nâ gne, â po nâ, ne yidoẽ Nyesoa âh hnyihnyidẽ nâ, nenh nyânâ â po monh yẽ nâ, hnyi mo be na; nenh ne idade nâ konâ-se ni, â mu monh nẽ mâ hnyi.

11. Nyĩnẽ poda nâ yẽ nâ, KAA, yeẽ ni-kadedẽ kâ, nenh ni-bidiẽ hlâ kudi; tẽ dudiẽ kona-ne ni dĩ?

12. Ple nah te bra yi hio a buo Jekobo, hânâ hnyina amo ni bidië ne, nenh â nyebwe tu â nëna ëh ni nâ, â kâ â iru hë, a wudebade yini?

13. Jisüse tuda nâ gne, â po nâ, be nyâ be na ni në ne-dë, nenh ni-na-to nu nâ ne dī:

14. Nëma be nyâ be na ni në mi nâ hnyimâ, nenh ni-na-to yewa nâ nu dī: nëma ni në mi nâ hnyimâ, ëh mi numâ ni-bidië kre â woro kudi, ëh mi huru nâ wo, ëh muwao konâ-se honhnonh yë.

15. Nyïne poda nâ yë nâ, Kââ, hnyi mo ni nënonh, ni-na-to neh tewa mo nu dī, neh tewa ni kamâ di dī.

16. Jisüse poda nâ yë nâ, mu nah nyebeyâ dâ, mu di.

17. Nyïne tuda nâ gne, â po nâ, ye nyebeyâ kâ. Jisüse poda nâ yë nâ, ëh tëë, nënonh ti, të po nâ, ye nyebeyâ kâ:

18. Kâre dâda nyebëbo hmnh; nenh nyânâ du nënonh, â ye nah nyebeyâ; hene tuë, poëde hanhte.

19. Nyinë poda nâ yë nâ, Kââ, ne kbënhde në ne, të mâ pröfëte.

20. A buono bededa Nyesoa mâ nâ, kre tebwe nënonh lu; nenh ah po nâ kre Jeruselëm nyebo blëde yë boh bedede.

21. Jisüs poda nâ yë nâ, nyinë, wanh na winh yo, ëh aua dio ne, të ah nah bede Buo mâ ne, kre tebwe nânnonh lu ne, ke kre Jeruselëm, yī.

22. Ah ye ibo dëne ah bede mâ nâ: amu ibo dëne a bede mâ nâ: kâre kre wowa wedede Juwë nyenh.

23. Nëma ëh aua dio ne, nenh ëh nyinë ne, tine haph mâ-bedeoh mi Buo mâ nâ bedemâ hanhka ko wa sui kë: kâre Buo pënh nyebo tu nononh wa bededa nâ.

24. Nyesoa mâ Suu: nenh nyono bede nâ mâ, boh bede nâ mâ hanhte, kô wa suu kë.

25. Nyinë poda nâ yë nâ, ibo ne të Mësaïäse mi dimâ,

hânâ oh dēde Kraise: nenh bâ diwa, â miwa amo teble
 âh popleyinâ lelemâ.

26. Jisüse poda nâ yě nâ, mâ, nâ hlī monh mâ, nonh.

27. Hede â mânah nyīnēnao, nenh oh gedidedade nâ,
 tē â hlida nyīnē mâ âh ta: kre nyâ yeda nē tu, ēh mâ,
 dē pēnhe nâ? ke, dē ēh ka, hlīe nâ mâ yī?

28. Hede nyīnē sedao â ni-nuâ, â munade orānh, nenh
 â poda nyebēbo yě nâ.

29. Bah di nyebwe te yi, hânâ lele mo de biyē ne nu,
 tē bidade konâ mâ bi: ple nyâ nānonh â ye Kraise?

30. Hede oh wodade orānh kudi, nenh oh didao nâ mâ.

31. Nenh tē oh yida dene nede ni, â mânah bēdeda nâ,
 oh peda nâ, Tādeâ, di dē.

32. Nēma â poda no yě nâ, kâ dibade be di nē, hēnē ēh
 te ah ye ibo.

33. Nē ēh ka, â mânah popleda nē nâ, oh peda nâ, ple
 nyebwe te ya nâ dē, â di nē?

34. Jisüse poda no yě nâ, be nu nyâ nâ tēdē mo â wo-
 ro, nenh be wē â konhwa mâ, nēnē mâ na dibade.

35. Ah neh po nâ, hābe hānh ne sede, nenh ktyektyē
 ti mu nyīnē? Yi, lele ahmonh ne, bah du ah yi yē,
 nenh bah tade geya nâ, tē eh huru ne, eh wēmâ bah
 ktyē.

36. Nenh nyânâ ktyē nē, â yi ēh pēda, nenh â kweš
 bui yibwa nâ, eh mu konâ-se honhnonh kâ: dââ kâ ktyēâ
 hē wa ple muo tēde donh blede.

37. Nenh kre ēh weš, winh dē nēnonh ēh yēdeo nâ,
 Âbe dwē, Âbe ktyē.

38. Tēde ahmonh bah ktyē dēnē ēh lo ah yeda nu: ny-
 ebo te nuna ēh lo, nenh ahmu ya nē kē oh di eh teble.

39. Nenh Sāmeriawē âh dē poplānde, hono kādade
 orānh nānonh kudi, oh peda nâ hanhte, ko winh nē nyīnē
 tuda âh ta, tē â po nâ, â lele mo teble âh popleyinâ ne nu.

40. Nê êh ka, tẽ Sămeriawê didade nâ, oh bẽdeda nâ, bâ nenade no mâ: nenh â hinhnade nycnăyede sôn̄h.

41. Nenh wa dẽ poplănde, poda nâ hanhte, ko â winh ne â tuda âh ta.

42. Nenh oh poda nyînẽ yẽ nâ, ti nẽnonh kẽ, a pe nâ hanhte kẽ, nenh êh ye nah winh, êh ye amo nu, a ye nâ hanhte kẽ po yĩ: a nyebwe tu a wân̄h â winh ne, nenh a ibo nẽ ne tẽ nyâ nănonh, â mâ Kraise hanhte, â mâ konâ âh Waâ.

43. Nenh tẽ nycnăyede sôn̄h hina, â wodade tẽ nẽnonh nen̄h â munade Gălaili.

44. Kăre Jisũse âh nyebwe tu tuda nẽ, nẽ mâ, pröfete â ye nyĩne kâ kre âdui âh bro kẽ.

45. Nenh tẽ â didade Gălaili, Gălailiwê krrẽda nâ yẽ, kăre oh yida teble âh popleyinâ ne â nunade Jeruselēm dibade âh ti idi: kăre oh munade dibade nẽnonh êh te kẽ yĩ.

46. Kre êh nunaẽ Jisũs didade Gălaili âh Kena dĩ, tẽne â nunade ni wẽn̄h mâ. Nenh nye-tedu te nenade, nâ â yu nâ krẽda kre Kepũrneũm.

47. Tẽ â wân̄hna nẽ Jisũse wodade Judia, â didade Gălaili, â munade nâ mâ, nenh â bẽdeda nâ bâ tededă yẽ, bâ muna â yu penhyanh; kăre â yẽ bâ koda.

48. Hede Jisũse poda nâ yẽ nâ, bah ye yidodede kâ gedide hẽ yi, nenh ah nah po mo hanhte kẽ ne.

49. Nye-tedu poda nâ yẽ nâ, Kăă tede yẽ, beh dĩ, na yu â ne dĩ ko.

50. Jisũse poda nâ yẽ nâ, beh mu nah tẽde; nah yu ne konâ. Nenh nyebwe nănonh â poda winh ne Jisũse tuda nâ yẽ hanhte kẽ, â muna â tẽde.

51. Nenh tẽ â yida yẽ, tede, â yida mi, â leyiru muna nâ nya bẽdemâ; nenh oh leleda nâ, oh po nâ, nah yu ne konâ.

52. Hede á yedada no ná, aua be ne ěh twanenao dě iboda. Nenh oh poda ná yě ná, trárádá kre aue hmnhle-sõnh áh aua idi, krenonh khě sededao ná.

53. Kre á buo nuna ěh iboda, ěh nuna aua donh ně-nonh idi, tine Jisũse poda ná yě ná, nah yu ne koná: menh á nyebwe tu ká á năblewě áh popleyinâ hě, oh poda ná hanhte kě.

54. Dě ně nedě ně wědade seyănede sõnh Jisũse nuna ne, tě á wodade Judia, á didade Gălaili.

LU V.

1. Tě dene nedě weda mâ, Juwě dibade kbudo te áh ti nyĩnēnao; nenh Jisũse munade Jeruselēm.

2. Nenh kre Jeruselēm, kre blăble áh manheyě, ni-tie te kĭnininao, hěně, boh pode Hĭbru winh kudi, oh dēde Betēsda, ěh kâda kape hmnh.

3. Kre de nenonh biyo kwěnh-nuunh áh de peplānde pēdade, dāoh nonh, diegĩdeoh nonh, wāoh nonh, oh feda ni áh sekeda.

4. Kāre ěh kâda ěh ně ti ne enje tedade ni-tiě něnonh mâ, nenh á sekeda ni ná: nenh ni běh yida seke, be nyâ be nyanenao á tudade bo ni mâ, banh kwěnh áh kbudo be á kâda, nenh ěh penhyěnhena ne.

5. Nenh nyebwe te donh nenade, hânâ krateda yede áh woro ná pu, pu ná behănhbehănh.

6. Tě Jisũse yida ná á pēdao, nenh á iboda ně tě á kēkra hlāda yě, á poda ná yě ná, ple wěnhne beh penhyěne?

7. Kwěnh-nuâ tuda ná gne, á po ná, Kââ, ye nyâ kâ, ni běh sekeě, bâ podâ mo ni-tiě mâ: něma ne yio mi, âbe hi mo nya.

8. Jisüse poda nâ yě nâ, du yě, beh du nah bēdē yě, nenh beh nâ.

9. Nenh wonhdonh āh ta, nyebwe nānonh ā kwēnh se-dao nâ, nenh ā đuda ā bēde yě, nenh ā nēna : nenh nye-nāyedo nānonh ēh māna sǎbāte nēnao.

10. Nē ēh ka, Juwē poda nyānā penhyēnhena yě nâ, sǎbāte nyenāyedo nâ nedē, ēh kagne beh kba ne bēdē.

11. Ā tuda no gne, ā po nâ, nyānā penhyanh mo, nānā po mo yě nâ, du nah bēdē yě, nenh beh nâ.

12. Hede oh yedada nâ nâ, nyebwe āh kbudo be nâ, nâ po nâ, du nah bēdē yě, nenh beh nâ ?

13. Nenh nyānā ā penhyēnhena yeda ibo, be nyā be nâ nēnao : kare Jisüse wodao dwēdēe, tē powa nenade tē nenonh.

14. Nenh tē dene nedē wēda mǎ, Jisüse yēdēdao nâ Nyesoa kai biyo, nenh ā poda nâ yě nâ, yi, nah kwēnh wē ne : nah nu kbūne kukwi te dī, dē kuku te neh teo monh mǎ di, ēh neh dio dēnē nede hi.

15. Tē nyebwe nānonh ā wodao, ā leleda Juwē, Jisüse nâ ā penhyanhna nâ.

16. Nē ēh ka Juwē tida Jisüse swēnh, nenh oh pēnhna ā lela nâ, kare tē ā nuna dene nedē sǎbāte nyenē āh ta.

17. Nēma Jisüse tuda no gne, ā po nâ, na Buo nimaa konhwa, nenh nē ne ni yī.

18. Nē ēh ka Juwē pēnhna ā lela nâ baka dī, kare ā yeda sǎbāte donh wora, ā kwēdao dī, ā po nâ, Nyesoa māna ā Buo, ā pededa ādui Nyesoa mǎ.

19. Hede Jisüse tuda no gne, ā poda no yě nâ, hanhte āh hanhte ne lele ahmonh, Nyebē yu hya nah nu dē ne ko ādui āh ta, nēma dēnē ā yi ā Buo ā ni, nē ā ni yī : kare be dē be ā yi ni, nēnonh ā Yu mī yī.

20. Kare Buo nowāne ā Nyebē yu ne, nenh ā twēde nâ teble āh popleyinā ne ā nvebwe tu ni : nenh ā mi nâ

nunude hwe tâdemâ, eh muo dene nedě hi, tě ah na gedide nâ.

21. Kâre těne Buo ni kooh âh yě nâ duduě, nenh â pe no honhnonh kudi nâ ; kre Nyebe yu ni, be nyâ be â po nâ, â ni nâ mâ, nenh â po nâ honhnonh kudi yĩ.

22. Kâre Buo neh jũje nyâ, něma â pode jũjměnte âh popleyinâ kre â Yu ya.

23. Tě nyebo âh popleyinâ oh na tuo â Nyebe yu, těně oh ni Buo âh tuě. Be nyâ be â neh tuo â Nyebe yu, â neh tuo Buo, hânâ těde nâ yĩ.

24. Hanhte âh hanhte ne lele ahmonh, be nyâ wânĥ na winĥ, nenh bâ po nyânâ tědě mo hanhte kě, nenh â kâ konâ-se honhnonh, nenh te nah poewa nâ lu nâ dĩ ; něma nenh â wode kokwě nyenĥ mâ, ne, â yě honhnonh.

25. Hanhte âh hanhte ne lele ahmonh, kre ěh aua dio, nenh ěh nyĩně ne yĩ, tě kooh mi Nyesoa âh Nyebe yu âh winĥ wânĥmâ : nenh nyono mi ně wânĥmâ oh mi konâ nemâ.

26. Kâre těne Buo nu honhnonh âh kokâe kre âdui mâ ; kre â nu â Nyebe yu bâ kâ honhnonh kre âdui mâ yĩ ;

27. Nenh â nu nâ bâ kâ jũjměnte âh winĥ yĩ, kâre â mâ nyebwe âh Nyebe yu âh ta.

28. Děně nedě ěh nah gedide ahmonh : kâre ěh aua dio ne, tě nyebo oh popleyinâ no oh nede wudididi kudi nâ, oh mi â winĥ wânĥmâ.

29. Nenh oh mude nâ wo, nyono nu hanĥ kbũne oh mi honhnonh konâ womâ : nenh nyono nu kbũne kukwi oh mi gne-hěe konâ womâ.

30. Ko dui âh ta nah nu dě de ne : těne ni eh wonĥwě, kre ne ni eh jũjeda : nenh na jũjeda nu těě ; kâre neh pânĥ dui âh woro âh nuě nâ, něma Buo, hânâ tědě nâ âh woro âh nuě ne pěnhnâ.

31. Běh nu na winh donh, ne yi dui āh te ti, nenh hede na winh ye hanhte.

32. Ěh kâ nyebwe te nâ neo â ti na te; nenh ibo ně ne na te ne â ti eh nu hanhte.

33. Ah tēdade nyebo Jōne mâ, nenh nâ â heyada ahmonh kě nâ te ne mâ hanhte.

34. Nēma na te kě-nâ-heyada, eh neh wode nyebo donh mâ: nēma tene nedě ne ne lele ahmonh tē ah na wa.

35. Nâ mâna fofě pebe, nâ wonena; nenh ah wēnhna bah nuna saunh debwī ka, ko â pebe āh ta.

36. Nēma kâ te ke-nâ-heyade ne eh hio Jōne neně: kâre nunude ne Buo hnyi mo be nu, eh mâ nunude ne ni, nenonh heyě nyebo na te kě nâ, tē ěh nu Buo nâ tēdě mo āh ta.

37. Nenh Buo āh nyebwe tu â tēdě mo, nâ heya nyebo na te kě nâ. Ah yea â winh wēnh tēde, nenh ah yea â nyebwe tu yi yī.

38. Nenh â winh yeade ahmonh nyenē ne: kâre hânâ â tēdēdē, nānonh â te, ah ye hanhte kě po.

39. Bah hīde Nyesoa āh kīnede, nenh bah khēnhde ne hanhka; kâre ah wore yě kre eh hehīdē idi, ah duio konâ-se honhnonh; nenh nēně heyě ahmonh na te kě nâ.

40. Nenh ah neh wēnh, bah didě mo mâ tē ah na kâ honhnonh.

41. Yede na nyīne nyebo mâ du.

42. Nema ibo ahmonh ne, tē Nyesoa āh nowānena yede ahmonh kudi ne.

43. Buo āh nyīne nonh didě mâ, kre ah ye mo yě krrě: âte bā didě âdui āh nyīne mâ, nānonh ah mi yě krrēmâ.

44. Hāne ah mie na hanhte āh kě poě numâ, tē ah duide nyīne ah bino be mâ, nenh ah neh pānh nyīne ne wode Nyesoa donh mâ?

45. Ah wore nah po nâ, mi ahmonh Buo wunâ pomâ:

ěh ká nyânâ â mi ahmonh gne hamâ, nâ mâ Mosěse, hânâ ah wore nede mâ.

46. Kâre bah poda Mosěse hanhte kě, nenh ah poe mo hanhte kě yĩ: kâre nâ kĭnena na te.

47. Něma tě ye â kĭnede hanhte kě po, hăne ah miě na winh hanhte kě poě numâ dĩ?

LU VI.

1. Tě dene nedě wěda mâ, Jisŭse tana Gălaili ěh ni-tiě, ěh mâ Taibireăse ěh ni-tiě.

2. Nenh powa hwě kwěda nâ mâ nâ, kâre tě oh yida â seyănede ne â nuna nyono krěda nâ mâ ěh ta.

3. Nenh Jisŭse munade tebwe lu, nenh â kâ â mânaoh hě, oh nenade.

4. Nenh Juwě ěh dibade te, ně mâ Păsova, ěh ti kwana mâ.

5. Tě Jisŭse duda â yi yě, â yida powa hwě, oh dide-dao nâ mâ, â hlĭda Filĭpe mâ, â po nâ, tě a mu dibade tōmâ, nyo nononh oh mu ne di dĩ?

6. (Â tuda tene nedě tăněka, kâre â nyebwe tu iboda ně dăně â mina numâ.)

7. Filĭpe tuda nâ gne, â po nâ, ěmo, kobo-yě ěh huba ěh dibade eh nah ho ne, wa donhdonh boh tě eh děbwĩ dĩ wunâ ne.

8. Â mânaoh te, â mâna Saimōn Pitŭ ěh bebu Āndru hlĭda nâ mâ, â po nâ,

9. Hya te nedě, â kâ frâ kllĩ hmnh, eh kâ hni yibwĩ de sōnh hě; něma dene nedě, dăně eh mue nu yĩ, tăně nye-bo peplănde tinhi?

10. Nenh Jisŭse poda nâ, bah nu nyebo boh neo nâ. Nenh pidi podade těde nĕnonh ne. Nenh nyebo nenaoh

nâ, nenh nyo nononh oh nuna nyebo äh hubwi äh woro, ne nâ hubwi hmnh.

11. Nenh Jisüse duda frâ klli nenonh ; nenh tẽ â bisida Nyesoa, â grädeda ne â mânaoh nâ, nenh mânaoh grädeda ne nyono nenaoh bro mâ nâ ; nenh kre â nuna no hni äh hnyiẽ yĩ, ẽh dẽ ne oh idada.

12. Tẽ oh punaẽ, â hlĩda â mânaoh mâ, â po nâ, bah kwe eh plãmle ne seo yibwa nâ, ẽh dẽ ẽh neh te wanh.

13. Kre oh nuna, oh kweda ne yibwa nâ, nenh frâ klli hmnh nẽnonh, tẽ nyebo wẽda eh didiẽ mâ, eh plãmle ne sedao, eh yididade tebe pu nâ sõnh kudi nâ.

14. Hede nyebo nononh, tẽ oh yida seyanedẽ ne Jisüse nuna, oh poda nâ, nyânâ nedẽ â mâ Pröfete hânâ minade konâ mâ dimâ hanhte.

15. Nẽ ẽh ka, tẽ Jisüse iboda ne, tẽ oh idẽda boh dida nâ mâ, nenh boh kyeana nâ, boh nuna nâ kĩnh mâ, hede â wodao ne dĩ, â munade tebwe lu â donh.

16. Nenh tẽ widiẽ tuda, â mânaoh tededda yẽ, oh munade idu winhyẽ.

17. Nenh oh bida kobotonh kudi, nenh oh minena idu kẽ, oh minena Kepürneüm äh waa mâ. Nenh heidẽ bida ne, kre Jisüse yedao no mâ di.

18. Nenh tẽ duduidu hwẽ duda, hede idu kyẽdade ne.

19. Nenh kre ẽh nuna, tẽ oh blieda nâ blie, oh tana fũrlõne äh woro ne nâ hmnh, onh eh woro nâ pu kẽ, hede oh yida Jisüse, â nẽna idu kẽ nâ, â kwẽnena kobotonh mâ nâ : nenh oh pida hwanonh.

20. Nẽma â hlĩda no mâ, â po nâ, ah nah pi hwanonh ; mâ nonh.

21. Hede oh wẽnhna ne, oh krrẽda nâ yẽ, oh yaeda nâ kobotonh kudi : nenh worẽworẽ kobotonh pedao kbobo yẽ tẽne oh minao.

22. Nyenâyedo nâ kwẽdao, tẽ nyebo no nyĩnanade ni-

35. Buo nowăne â Yu ne, nenh â tu nâ teble âh pople-yinâ kwa.

36. Nyânâ po Yu nănonh hanhte kě, â kâ konâ-se-honhnonh: nenh nyânâ ye Yu nănonh hanhte kě po, â nah yi honhnonh ne: năma Nyesoa âh yero seo nâ fě ne.

LU IV.

1. NENH tě KAA iboda ně, Făresibo âh be wănh Jisŭse nuna mânaoh, â băptaiseda no hinao Jöne,

2. (Kěnh hanhte Jisŭs âh nyebwe tu neh băptaiseda nyebo, năma â mânaoh nina ně,)

3. Hede â wodao Judia, nenh â munade Gălaili dĩ.

4. Nenh těne â minenade, âh tidě běda Sămeria tie.

5. Hede â nyŭnenade Sămeria âh orănh te, ně oh děde Saika, âh kwanenao bro dě, ně Jekobo hnyina â yu Jo-sefe mâ, nâ.

6. Nenh krenonh Jekobo âh nŭ-bidiě nena. Nenh tě tidě wăeda Jisŭse nâ, â nena ni-bidiě winhyě: âh nuna aue hmnhledonh âh aua nena.

7. Nenh Sămeria nyŭně, â dida ni kamâ: Jisŭse poda nâ yě nâ, hnyi mo be na.

8. (Kăre â mânaoh yada orănh, oh muna didedě tŏmâ.)

9. Hede Sămeria nyŭně yě, hăne âh nuě, tě teě Jupe, na nyebwe tu mâ Sămeria nyŭně, ne iděde mo ni? kăre Juwě oh neh du Sămeriawě nyŭne nâ.

10. Jisŭse tuda nâ gne, â po nâ, ne yidoě Nyesoa âh hnyihnyidě nâ, nenh nyânâ â po monh yě nâ, hnyi mo be na; nenh ne idade nâ konâ-se ni, â mu monh ně mâ hnyi.

11. Nyŭně poda nâ yě nâ, KAA, yeě ni-kadedě kâ, nenh ni-bidiě hlâ kudi; tě dudiě kona-ne ni dĩ?

12. Ple nah te bra yi hio a buo Jekobo, hânâ hnyina amo ni bidiê ne, nenh â nyebwe tu â nëna êh ni nâ, â kâ â iru hê, a wudebade yini ?

13. Jisuse tuda nâ gne, â po nâ, be nyâ be na ni në ne-dê, nenh ni-na-to nu nâ ne dĩ :

14. Nêma be nyâ be na ni në mi nâ hnyimâ, nenh ni-na-to yewa nâ nu dĩ : nêma ni në mi nâ hnyimâ, êh mi numâ ni-bidiê kre â woro kudi, êh mi huru nâ wo, êh muwao konâ-se honhnonh yê.

15. Nyîne poda nâ yê nâ, KAA, hnyi mo ni nënonh, ni-na-to neh tewa mo nu dĩ, neh tewa ni kamâ di dĩ.

16. Jisuse poda nâ yê nâ, mu nah nyebeyâ dâ, mu dĩ.

17. Nyîne tuda nâ gne, â po nâ, ye nyebeyâ kâ. Jisuse poda nâ yê nâ, êh têê, nënonh ti, tê po nâ, ye nyebeyâ kâ :

18. Kâre dâda nyebêbo hmnh ; nenh nyânâ du nënonh, â ye nah nyebeyâ ; hene tuê, poêde hanhte.

19. Nyînê poda nâ yê nâ, KAA, ne kbênhde në ne, tê mâ prôfête.

20. A buono bededa Nyesoa mâ nâ, kre tebwe nënonh lu ; nenh ah po nâ kre Jeruselêm nyebo blêde yê boh bedede.

21. Jisus poda nâ yê nâ, nyînê, wânâ na winh yo, êh aua dio ne, tê ah nah bede Buo mâ ne, kre tebwe nânânonh lu ne, ke kre Jeruselêm, yĩ.

22. Ah ye ibo dênê ah bede mâ nâ : amu ibo dênê a bede mâ nâ : kâre kre wowa wedede Juwê nyenh.

23. Nêma êh aua dio ne, nenh êh nyînê ne, tine hanh mâ-bedeoh mi Buo mâ nâ bedemâ hanhka ko wa sui kê : kâre Buo pênâ nyebo tu nononh wa bededa nâ. •

24. Nyesoa mâ Suu : nenh nyono bede nâ mâ, boh bede nâ mâ hanhte, kô wa suu kê.

25. Nyînê poda nâ yê nâ, ibo ne tê Mêsaiâse mi dimâ,

mo, bā ye nā gīdi donh : nenh miwa nā yě dumā kre diebāde nyenāyedo idi.

45. Ĕh kīneena ko prōfetebo āh kīnede kě, ĕh mā Ny-esoā miwa wa popleyinā tādēmā. Ně ĕh ka nyebo āh popleyinā oh wānh ne, oh khe ne Nyesoā mā, nononh didě mo mā.

46. Hanhte, nyebwe te yea Buo yi, nēma ā donh nā wode Nyesoā mā, mā yi Buo.

47. Hanhte āh hanhte, ne lele ahmonh, nyānā ā po mo hanhte kě, ā kā konā-se honhnonh.

48. Mā teě honhnonh āh dibade nēnonh.

49. Ah buōno oh didedade māna wanh kudi, nenh oh ko ne.

50. Dēnē nedě, ně mā dibade ne wode yeu, hene nyā bā dī, kre ā nah ko ne.

51. Mā teě konā-ne dibade, ne eh wode yeu : be nyā be di dibade ne nedě, nenh ā newaa konā ti biyě : nenh, dibade mi nā hnyimā nenonh mā na fě, hēnē mi nā hnyimā ko konā āh honhnonh āh ta.

52. Ně-ĕh ka, Juwě peda ĕh kprě wonā nā kre ohdui nyenh, oh peda nā, hāne nyā nānonh mie amo ā fě āh hnyie numā, a mu ně di dī ?

53. Hede Jisūse poda no yě nā, hanhte āh hanhte, ne lele ahmonh, bah ye nyebwe āh Nyebě yu āh fě di, nenh bah ye ā nyīnā na, nenh honhnonh yede ahmonh kudi ne.

54. Be nyā be di na fě, nenh ā na nā nyīnā, nenh ā kā konā-se honhnonh ; nenh muwa nā yě dumā kre diebāde nyenāyedo idi.

55. Kāre na fě mā dibade hanhte, nenh na nyīnā ně mā nēnade hanhte yī.

56. Nyānā di na fě, nenh ā ně na nyīnā, nenh ā nemaade mo mā, nenh ne nemaade nā mā yī.

57. Tēne konā-ne Buo nu, ā tēdē mo, nenh Buo nānonh

ni mo ne ne konâ ; kre êh neš be nyâ be â di mo, nenh nu nâ, tẽ â na ne konâ yĩ.

58. Dẽ nẽnonh, nẽnẽ mã dibade ne wodade yeu : êh ye tẽne ah buono nuna, oh dida mãna, oh ko : be nyâ be di dibade ne nedẽ, nenh â nẽmaa konâ ti biyẽ.

59. Te nenonh ne â tudedade sĩnegõge biyo, tẽ â yidade Kepũrneũm twẽde.

60. Nẽ êh ka, â mãnaoh oh do poplãnde, tẽ oh wãnhna tene nedẽ, oh poda nâ, winh ne nedẽ kranha ne ; nyâ mie ne wãnhmâ ?

61. Tẽ Jisũs ibodade â kudi, êh mã â mãnaoh hẽdeda nẽ nâ, â poda no yẽ nâ, ple, tene nedẽ yẽe ahmonh kranh wudie ?

62. Bah yi nyebwe âh Nyebẽ yu bâ yade tẽne â nenade tede keneš dĩ ?

63. Sua nẽ êh ni nyebo oh pe honhnonh ; fẽ neh bẽ dẽde : winh, ne ti ahmonh yẽ, nene mã suu, nenh nene mã honhnonh dĩ.

64. Nẽma ah do te oh nedẽ, kre oh neh po ne hanhte. Kãre Jisũs iboda ne wode êh huru-tuda mã, nyono oh yeda nâ hanhte po, nenh nyânâ, â mina nâ â nyãnh-oh kwa pomâ yĩ.

65. Nenh â poda nâ, nẽ êh ka, ne poda ahmonh yẽ nâ, nyâ nah didẽ mo mã, ne Buo bâ ye nâ êh kbenh hnyi donh.

66. Wodao ti nẽnonh kẽ, â mãnaoh âh dẽ peplãnde tẽda nâ mã, kre oh nah kwẽda nâ mã nâ dĩ.

67. Hede Jisũse poda oh pu-nâ-sõnh yẽ nâ, ple ah mio mo semâ yĩ ?

68. Hede Saimõn Pitũ tuda nâ gne, â poda nâ, KAA, nyâ â mã a mie mumâ ? Êmo, mãh kâ konâ-se honhnonh êh winh.

69. Nenh a pe ne hanhte kẽ, nenh kudi ibo nẽ ne tẽš, tẽ teš Kraise, â mã konâ-ne Nyesoa âh Nyebẽ yu.

70. Jisŭse tuda no gne, & poda nâ,  h ye ah pu-nâ-s nh ne hade, nenh ah bae be & ye ku nu ?

71. Jud s  sk re te, & m  Saim n  h nyebe yu, n nonh & henhna ny ne : k re, n nonh & min  n  & ny nhoh kwa pom , & m na wa pu-n -s nh nononh  h nyebwe be.

LU VII.

1. T  de ne ned  w da m , Jisŭse n nenade G laili : & yedade Judia n ne, k re Juw  p nhna n  n , t  oh na lada n   h ta.

2. Nenh Juw   h p me-dibade  h ti kwana m .

3. N   h ka, & bebuno poda n  y  n , woded , nenh beh mude Judia, t  nah m naoh oh na yi nah nunude ne ni y .

4. K re ny  b  po n , nyebo mu n  ibo, & neh nu & nunude huhudika. Ne yi dene ned  ni, tede dui kon  y .

5. K re & bebuno, oh neh poda n  hanhte k  y .

6. Hede Jisŭse poda no y  n , na ti yeo ny n  ple : n ma ah ti w maa m  n .

7. Kon  nah ny nh ahmonh ne ; n ma m  nonh oh mi ny nhm , k re ne hey  no k  n , wa nunude no ni, t  eh ny n yin .

8. Bah mu dibade n  ned   h te k  : na nyebwe tu y   dibade n nonh  h te k  mu ple ; k re nen  ti y   ny n  hanhka pledonh.

9. Nenh & tuda no winh nenonh y  n , & te & nenade G laili.

10. N ma t  & bebuno munade, hede & nyebwe tu muna dibade n nonh  h te k  y , & yeda pebe k  n  bi, n ma huhudika n  muna.

11. Hede Juw  p nhna n  dibade k  n , nenh oh poda &, t  & ne  d  ?

12. Nenh oh peda & kprě baka kre nyebo nyenh : ohbe yě, & mâ hanh nyebwe : ohbe yě, ondu ; & boe nyebo.

13. Něma nyâ yedao & te pebe tudi, kâre oh pida Juwě âh hwanonh.

14. Nenh kre dibade âh ti âh bededa idi, Jisüse munade Nyesoa kai biyo, nenh & tâdeda nyebo.

15. Nenh Juwě gedidade nâ, oh poda nâ, hăne nyâ nâ-nonh nue kînedě âh iboda, ōmo, & yea ne khe ?

16. Jisüse tuda no gne, & poda nâ, na nyebwe tu neh ha dui âh tâdeda ta, něma nyânâ těde mo, nâ hě ně ta nâ.

17. Be nyâ be wěnh & yi & woro ni, nenh & yido tâdeda ně nedě âh te nâ, be ěh wede Nyesoa, onh, be dui âh ta ne tío ně.

18. Nyâ bâ yi âdui âh te ti, nenh âdui âh nyïne nâ pěnh nâ : něma nyânâ & pěnh nyânâ těde nâ & nyïne-wowe nâ, nânâ ti hanhte, nenh dě kuku te yede nâ kudi ne.

19. Ple Mosěse yeda ahmonh tedi hnyi, kre ah bae te donh, & neh tu ně yimâ ? Děě na lela ah pěnhě nâ dí ?

20. Nyebo tuda nâ gne, oh poda nâ, mâli kupebu nonh ; nyâ pěnhě nah lela nâ ?

21. Jisüse tuda no gne, & poda nâ, nunudě nonh ne nu, nenh ah popleyinâ ah gedide nâ.

22. Mosěse hnyina ahmonh sŭrkŭmsaiseda : (něma hanhte ěh ye Mosěse mâ wode, něma kre buono mâ nonh ěh wode ;) nenh ah nyebwe tu, banh ěh nu sâbâte âh nyeně, ah sŭrkŭmsaise nyebwe.

23. Nenh bah sŭrkŭmsaise nyebo sâbâte nyeně, Mosěse âh gmanh ěh neh te worěe ; ple ah pede mo yero nâ, kâre penhyanh nyebwe âh fě biyě sâbâte âh-nyenăyedo ?

24. Bah yi dě, ah nah tu ěh te, bah ye ne kběnhde donh, něma bah yido ně nâ hanhka tě ah na tu ěh těě.

25. Hede Jeruselěmwě te poda nâ, nyânâ nedě & ye hânâ & lela oh pěnh nâ ?

26. Nēma ba yi nē, ā tide ā te pebe, kre ā neh pi hwa-nonh, nenh kre oh neh tu nā te mā yī. Ple bro-kāoh ibo nē ne, nyānā nedē ā mā Kraise donh nānonh?

27. Nēma a ibo nē ne, tēnē nyā nānonh ā wode: nēma tē Kraise mi dīmā, nyā nah ibo nē ne, be tēnē ā minā wodemā.

28. Hede Jisūse yaedade winh kre Nyesoa kai biyo, tē ā yida nyebo twēde, ā peda nā, ah ibo mo ne, nenh ah ibo nē tēne wode yī: nenh yeo dui āh ta dī, nēma nyānā tēde mo, ā te mā hanhte nonh, hānā ah ye ibo.

29. Nēma mā ibo nā: käre nā mā ne wode, nenh nānā tēdē mo.

30. Hede oh pēnhna ā kokrē nā; nēma nyā yedao nā kwe fē kba, käre ā aua yedao nyīnē pledonh.

31. Nenh nyebo peplānde poda nā hanhte kē, nenh oh poda nā, ple Kraise bā diwa, ā miwa seyānede peplānde numā, eh muwa dene nyā nā nedē ni hi?

32. Fāresibo wānhna nē, nē mā nyebo pededa te ne nede wunā nā ko ā ta: nenh Fāresibo kā prīstebo hwe hē, oh tēdade hābotebo boh krāda nā.

33. Nenh Jisūse poda no yē nā, wenh debwī nonh te mide ahmonh mā hinhmā, nenh hede mude nyānā tēdadē mo mā.

34. Ah minā mo nā pānhmā, nenh kre ah nah yidā mo ne: nenh tēnē mide nemā, kre ah yede muē wē.

35. Hede Juwē peda nā kre wadui nyenh, tē ā miē mumā, kre a nah yi nā ne dī? ple ā mide nyono bobēnh Jēntailebo nyenh nā mumā, nenh ā mu Jēntailebo tādē?

36. Winh āh kbudo. beē nē nedē, ā tuē dī, ēh mā, ah mi mo nā pānhmā, kre ah nah yi mo ne: nenh tēnē mio nemā, krenonh ah nah dio ne dī?

37. Nenh kre ēh diebāde nyenāyedo, hēnē nuna dibade nyenāyedo hwē, Jisūse nyīnanao, nenh ā yaedade

winh, & peda nâ, be nyâ nëna-to yi ni, bâ didě mo mâ, tě & nâ na.

38. Be nyâ be po mo hanhte kě, tene Nyesoâ kinedě pe, ẽh hli, nikbenh ẽh konâ-ne ni, mide nâ kudi nâ womâ.

39. (Něma tě & tuda tene nedě, Suu & henhna, hânâ nyono po nâ hanhte kě minâ kâmâ: kâre Gnekâ Suu yeda nyebo hnyie pledonh; kâre Jisũse yedade & te ẽh yi boboa nyenh pã ẽh ta.)

40. Ně ẽh ka, nyebo poplãnde tě oh wanhna te ně nedě, oh poda nâ, nyâ nâ nedě & mâ pröfete nonh hanhte.

41. Ohbe poda nâ, nyâ nâ nedě, & mâ Kraise nâ nena, Něma ohbe peda nâ, ple Kraise mide Gălaili wodemâ?

42. Ple Nyesoâ kinedě ye nâ po, tě Kraise mide Devide ẽh iru nyenh wodemâ, nenh kre orãnh nâ teě Bětlehẽm kudi, tẽne Devide nenade?

43. Nenh kre ẽh nuna, ẽh kprẽ nenade no nyenh ko & ta.

44. Nenh ohbe iděda & kokrẽ; něma nyâ yedao nâ kwe fě kba.

45. Hede hãbotebo munade pristebo hwe kã Fãresibo hẽ mâ dĩ; nenh oh poda no yě nâ, dẽ ẽh ka nonh, ah ye nâ ya?

46. Hãbotebo tuda no gne, oh poda nâ, te ne nyâ nã-nonh ti, nyâ yea ne ti idu-idu.

47. Hede Fãresibo tuda no gne, oh poda nâ, ple ah boeě ne yĩ?

48. Ple bro-kãoh kã Fãresibo hẽ, wa bae te pe nã hanhte kěě?

49. Něma nyebo no nedě, oh ye tedi ẽh te nã ibo, oh mâ kupebwia nonh.

50. Nĩkodimũse (& mânia wa bae be, hânâ & didao Jisũse mâ tâ,) poda no yě nâ,

51. Ple a tede hẽ nyebwe gne, ba ye & winh wanh, on' ba ye ibo donh dẽně & niě?

52. Oh tuda nâ gne, oh poda nâ yě nâ, ple mäh Gälaili pe nonh, yĩ? Beh kekida Nyesoa äh kĭnedě; nenh beh yĩ ně; pröfete te donh ä nah wode Gälaili ne.

53. Nenh nyebo biyě oh munena wa bli kiya biyo nâ.

LU VIII.

1. Jisuse munade Ölive tebwe lu.

2. Nenh nyenäiru sesěně, ä didade Nyesoa kai biyo dĩ, nenh nyebo äh popleyinâ didade nâ mâ; nenh ä nena, ä twědeda no.

3. Nenh Färesibo kâ kĭneoh hě, oh yadao nâ nyĭně mâ, hânâ oh yědedao nĭmle-pada: nenh tě oh tuda nâ nyebo heidi,

4. Oh poda nâ yě nâ, Tadeä, nyĭně nâ nedě, oh yědeo nâ nĭmle-pada äh nyebwe tu.

5. Nenh Mosěse lele amo kre ä tedi nyenh, nyâ äh ka běh neě nâ, nenh bâ lěe sie idi: ple häne peě?

6. Tene nedě, ä těněka nonh, oh tida ně, tě oh pěnhnena nâ te nâ. Nĕma Jisuse gĭdida yě, nenh ä nina ä gie, ä kĭnenenao bro mâ.

7. Kre ěh nena, tě oh te oh kĭnhna lu nâ, oh yedada nâ nâ, ä duda yě, ä poda no yě nâ, nyânâ ä nede ahmonh nyenh, ä yea dě kranh kbudo nĕnonh ni, nâ tedě bâ hla nâ sia.

8. Nenh ä gĭdida yě dĩ, ä kĭnenenao bro mâ dĩ.

9. Nenh nyono wānhna ně, tě wa wore hada no gne, wa donh-donh wedade nâ, oh dudedade ně, wa tedě nyebo mâ, ěh yěda wa lĭ-nâ-bādeä kě: nenh Jisuse donh sedao, ä kâ nyĭně, nâ a nyĭnenao heidi, hě.

10. Tě Jisuse duda yě, nenh ä yeda nâ yi, nĕma nyĭně donh nānonh, ä poda nâ yě nâ, be yi nah te-yěeoh no neě? ple nyâ ye monh kĭjidida mâ nu?

11. Ä poda nâ, nyâ ye ně nu, Kää. Nenh Jisuse poda

nâ yě nâ, nah nu monh êh kjidida mâ ne yĩ: mu, nah nuě kbũne kukwi te dĩ.

12. Hede Jisũse hlĩda no mâ dĩ, â po nâ, mâ nâ â teě konâ âh pebe: be nyâ yi mo mâ nâ kwě, â nah nâ heidě ne, nẽma â mi hõnhnonh âh pebe kãmâ.

13. Hede Fãresibo poda nâ yě nâ, mäh donh ti dui âh hanh te: nẽ êh nah winh ye hanhte nu.

14. Jisũse tuda no gne, â poda nâ, banh yi dui âh hanhte ti, na winh mãmâ hanhte: kãre ibo nẽ ne tẽnẽ wode, nenh tẽnẽ mide yĩ; nẽma ah nah hlĩ nẽ ne, tẽnẽ wode, onh tẽnẽ mide yĩ.

15. Ah jũje te fẽ âh ka: neh jũje nyâ.

16. Nẽma ne yĩě te jũje, nenh na jũjeda nu êh tẽě: kãre mâ donh neh nu nẽ, nẽma kâ Buo nâ tẽdẽ mo hẽ, amu nu nẽ.

17. Êh kĩneo âh tedi kě nâ yĩ, êh mâ nyebo sõnh âh tutu-te eh ni hanhte nonh.

18. Mâ donh nâ ti dui âh hanhte; nenh Buo nâ tẽdẽ mo, â ti na hanhte nâ yĩ.

19. Hede oh poda nâ yě nâ, tẽ Buo neě dĩ? Jisũse tuda no gne, â poda nâ, ah ye mo ibo, nenh ah ye Buo ibo yĩ: bah iboě mo, nenh hede ah iboě Buo ne yĩ.

20. Winh ne nedě Jisũse tudedao wudi-kweda, tẽ â yida nyebo twẽda kre Nyesoa kai biyo: nenh kre nyâ yedao nâ kwe fẽ kba, kãre â aua yedao nyĩnẽ pledonh.

21. Hede Jisũse poda no yě nâ dĩ, ne mide na tẽde, nenh ah mi mo nâ pãnhmâ, nenh ah mide ah kbũne kukwi nyenh kodemâ: tẽnẽ mide, ah nah dide ne.

22. Nenh Juwě poda nâ, ple âdui nâ â mie lamãě? Kãre â po nâ tẽnẽ mide, ah nah dide ne.

23. Nenh â poda no yě nâ, kre ah wodedě honãnh: mâ wode yeu: kre ah kãdẽ konâ nâ nedě mâ; yedě konâ nẽnonh mâ kâ.

24. Nē ēh ka nonh, ne peš ahmonh yē nā, ah mide ah kbūne kukwi nyenh kodemā : käre bah ye mo hanhte kē po, ēh mā, mā nā nena nonh, nenh hede ah kodede ah kbūne kukwi nyenh ne.

25. Nenh oh poda nā yē nā, mäh nyā be nešo dĩ? Nenh Jisuse poda no yē nā, mā nyebwe kburu donh nā, ne tie ahmonh yē, kwēde na te tuē āh hurutuda mā.

26. Kā te peplānde be tu ahmonh ne mā yē nā, nenh be jūje ahmonh ko eh ta : nēma nyānā nā tēdē mo, ā te mā hanhte ; nenh te ne wānhde nā mā nā, nenonh ne ti konā āh nyebo yē nā.

27. Oh neh yidoda nē nā, ēh mā ā Buo āh te nonh ā tida no yē nā.

28. Hede Jisuse poda no yē nā, bah duwa nyebwe āh nyebē yu yē, nenh hede ah miwa nē ibomā, tē ne teš nyānā nena, nenh tē neh nuo dē dĩ ko dui āh ta ; nēma tēne Buo nu na tādeda, kre ne ni tene nedē eh tuē.

29. Nenh nyānā tēdē mo, ā nedē mo mā : nenh Buo yešo mo se ; käre ti biyē dene blee ā plā, nenonh ni nā.

30. Tē ā yida winh ne nedē ti, hede ohdo poplānde poda ā winh hanhte kē.

31. Hede Jisuse poda Juwē, no oh poda nā hanhte kē, yē nā, bah yimaa na winh ni, nenh hede ah mae na mā-naoh nonh hanhte ;

32. Nenh ah ibo eh hanhte ne, nenh hanhte nēnonh mu ahmonh gei ya ha.

33. Oh tuda nā gne, nenh oh poda nā, šmo a mā Ebre-hām āh iru nonh, nenh a yea nyebwe te āh geiru ni idu-idu : hāne nie ne po nā, ah mi gei ya hēmā dĩ ?

34. Jisuse tuda no gne, ā poda nā, hanhte āh hanhte, ne ti ahmonh yē, be nyā be yi kbūne kukwi ni, nenh ā mā kbūne kukwi āh gei nonh.

35. Nenh nyebaero, & neh nemaao & kââ mã kai biyo ti biyë: nëma yu nâ nemaao ti biyë.

36. Nê ëh ka, bëh nu Yu bâ ha ahmonh gei ya, nenh hede hanhte ah wo gei ya ne.

37. Ibo nê ne tẽ ah mã Ebrehãm äh iru: nëma ah pẽnh na lela nâ, kâre na winh neh pade ahmonh noanh äh te.

38. Ne ti tene yidade Buo mã: nenh ah ni dene ah yidade ah nê buo mã.

39. Oh tuda nâ gne, nenh oh poda nâ, Ebrehãm mã a buo. Jisüse poda no yẽ nâ, bah teẽ Ebrehãm äh iru, nenh hede ne ah nie Ebrehãm äh nunude.

40. Nêma ah pẽnh nâ lela nâ, hâne lele ahmonh hanhte ne & wânhdẽ Nyesoa mã: dẽ nënonh Ebrehãm neh nuna nê.

41. Ah buo äh kbũne ne ah ni. Hede oh poda nâ yẽ nâ, a ye tonhwân iru; Buo kburu donh nâ a kâ, nâ mã Nyesoa.

42. Jisüse poda no yẽ nâ, Nyesoa bâ nuẽ ah Buo, nenh ah nowãneẽ mo ne: kâre kre Nyesoa mã ne wodade, ne didadẽ dẽ; mã donh yede dui äh ta di, nëma nâ tẽdẽ mo.

43. Dẽẽ na winh ah neh yidoe nâ? na winh äh wonhwẽ nonh, ah neh ida, nê ëh ta nonh.

44. Ah mã ah buo ku äh iru nonh, nenh dene ah buo nowãne, nenonh ah mi numâ. Â mãna & nê nye-laâ nonh kwẽde ëh hurutuda mã, nenh & yedade hanhte nyenh ne, kâre hanhte yede nâ kudi nâ ne. Bâ yi se ni, âdui äh dẽ nâ ni: kâre & mã se-kaâ, nenh & mã eh buo yĩ.

45. Nenh kâre mã lele ahmonh hanhte, ah neh po mo hanhte kẽ.

46. Ah bae te be nâ miẽ mo te mã tumâ eh mu tu kâ dĩ? Nenh dẽẽ mã, bâ yie hanhte ti, ah neh po hanhte kẽ dĩ?

47. Be nyâ be â kâde Nyesoa âh waa mâ, nenh â wânâ Nyesoa âh winh ne; tẽ ah yede Nyesoa âh waa mâ kâde, nẽ êh ka nonh, ah neh wânâ ne.

48. Hede Juwẽ tuda nâ gne, oh poda nâ, êh ye êh tẽẽ ne a tuẽ, kâre amu poe nâ, mâh Sâmeriape nonh, nenh mâh kupebu nonh yĩ?

49. Jisũse tuda no gne, â poda nâ, ye kupebu; nẽma Buo nonh ne tio, nẽma ahmu neh tuo mo, ah pede mo mẽ kã.

50. Nenh neh pânâ dui âh te âh yi boa nâ; êh kâ ny-ânâ â pẽnâ ne te âh yi boa nâ, nenh â jũje.

51. Hanhte âh hanhte ne ti ahmonh yẽ, nyâ bâ tu na winh yimâ, nenh â yewa kokwẽ yi.

52. Hede Juwẽ poda nâ yẽ nâ, ti nẽ nedẽ, â ibo nẽ ne, tẽ teẽ kupebu. Êmo Ebrehãm ko, kâ prõfetebo hẽ oh ko, ple ne hĩ, ne pe nâ, nyâ bâ yi na winh yimâ ti, nenh â yewa kokwẽ yi.

53. Ple nah te boa yi, êh hio a buo Ebrehãm kâ prõfetebo hẽ hono ko, âh te? Nyâ nonh nuẽ dui mâ yĩ?

54. Jisũse tuda no gne, â poda nâ, ne yiẽo dui ti, nenh na tutuẽ êh ye dẽ yẽ kwẽ: Buo nâ tio mo: hânâ âh te bah yi ti, ah po nâ, â mâ ah Nyesoa:

55. Nenh kre ah yee nâ iboẽ: nẽma mâ ibo nâ: nenh ne po nâ, ye nâ ibo, nenh hede nu dui seâ mâ mu ahmonh yẽ wo: nẽma ibo nâ ne, nenh ne ti â winh yimâ.

56. Ah buo Ebrehãm nina saunh, bâ yida na nyenẽ; nenh â yida nẽ, nenh â plâ bleda.

57. Hede Juwẽ poda nâ yẽ nâ, yea yede âh wore sônâ ne nâ pu ni donh, ne yi Ebrehãm?

58. Jisũse poda no yẽ nâ, hanhte âh hanhte, ne lele ahmonh, neo ple Ebrehãm woda konâ.

59. Hede oh tẽda sie tẽ oh na poda nâ mâ nâ: nẽma Jisũse hudida âdui, nenh â wodade Nyesoa kai biyo, â tẽda nyebo tiẽ, â hina no nâ.

LU IX.

1. Nēnh tē Jisūse yida hi, ā yida nyebwe te, hānā dudā dodoē ā de kudi.

2. Nēnh ā mānaoh yeda nā nā, oh po nā, Tādeā, nyā nuna dē kuku dī, nyebwe nānonhē, hēnh ā krihaoh, ple ā dude dodoē kudi?

3. Jisūse tuda no gne, ā po nā, nyebwe nānonh ā yea dē kuku ni, ke ā krihaoh nonh wē; nēma tē Nyesoa āh nunude eh na yieo nā fē, nē ēh ka nonh.

4. Be nu nyānā ā tēdē mo ā konhwa, tē nyenē ēh te ēh neo: tā mi hwāmā, tēne nyā nah nu ne konhwa ne dī.

5. Be weah be ne yidē konā mā hīnhmā mi, mā nā teē konā āh pebe.

6. Tē ā tuda tene nedē āh tuē mā, hede ā poda ā hla bro mā, nēnh ā gisida ā hla bro yi nā, ā nuna ēh pla, nēnh ā hlida pla nēnonh daā nānonh āh yi kē nā,

7. Nēnh ā poda nā yē nā, mu, beh plēdede Sailoām āh ni mā, (hēnē ēh dawowora mā, Tēēde.) Nē ēh ka, ā munade, nēnh ā plēda, nēnh tē ā dida, hede ā teda nā.

8. Nē ēh ka, kawode-kbaoh, oh kā nyono oh yida nā tedē kene tē ā dāda hē, oh poda nā, ā ye nyā nā nēnao nā ā idēda?

9. Ohbe yē, nānonh nedē, ohbe yē, ā wo nā yē; nēma nā poda nā, mā nonh.

10. Nē ēh ka, oh poda nā yē nā, hāne nah yi nue eh yē kekra dī?

11. Ā tuda no gne, ā poda nā, nyebwe te, nā oh dēde Jisūse, nā nuna pla, nēnh ā hlida nē na yi kē nā, nēnh ā peda mo yē nā, beh mude Sailoām āh ni bi; nēnh ne muna, ne bida ni, nēnh hede ne towana dieteda.

12. Nēnh oh poda nā yē nā, tē ā neē? Ā poda nā, ye ibo.

mo, bâ ye nâ gïdi donh : nenh miwa nâ yě dumâ kre diebâde nyenâyedo idi.

45. Èh kineena ko pröfetebo äh kinede kě, èh mâ Ny-
esoa miwa wa popleyinâ tâdemâ. Ně èh ka nyebo äh
popleyinâ oh wanh ne, oh khe ne Nyesoa mâ, nononh
didě mō mâ.

46. Hanhte, nyebwe te yea Buo yi, nēma â donh nâ
wode Nyesoa mâ, mâ yi Buo.

47. Hanhte äh hanhte, ne lele ahmonh, nyânâ â po mo
hanhte kě, â kâ konâ-se honhnonh.

48. Mâ teě honhnonh äh dibade nēnonh.

49. Ah buono oh didedade mâna wanh kudi, nenh oh
ko ne.

50. Dēnē nedě, ně mâ dibade ne wode yeu, hene nyâ
bâ di, kre â nah ko ne.

51. Mâ teě konâ-ne dibade, ne eh wode yeu : be nyâ be
di dibade ne nedě, nenh â newaa konâ ti-biyě : nenh, di-
bade mi nâ hnyimâ nenonh mâ na fě, hēnē mi nâ hnyimâ
ko konâ äh honhnonh äh ta.

52. Nē èh ka, Juwě peda èh kprě wonâ nâ kre ohdui
nyenh, oh peda nâ, hāne nyâ nānonh mie amo â fě äh
hnyie numâ, a mu ně di dĩ?

53. Hede Jisūse poda no yě nâ, hanhte äh hanhte, ne
lele ahmonh, bah ye nyebwe äh Nyebě yu äh fě di, nenh
bah ye â nyīnâ na, nenh lionhnonh yede ahmonh kudi ne.

54. Be nyâ be di na fě, nenh â na nâ nyīnâ, nenh â kâ
konâ-se honhnonh ; nenh muwa nâ yě dumâ kre diebâde
nyenâyedo idi.

55. Kāre na fě mâ dibade hanhte, nenh na nyīnâ ně mâ
nēnade hanhte yī.

56. Nyânâ di na fě, nenh â ně na nyīnâ, nenh â ne-
maade mo mâ, nenh ne nemaade nâ mâ yī.

57. Tēne konâ-ne Buo nu, â tēdē mo, nenh Buo nānonh

ni mo ne ne konâ ; kre êh neê be nyâ be â di mo, nenh nu nâ, tẽ â na ne konâ yĩ.

58. Dẽ nënonh, nënẽ mã dibade ne wodade yeu : êh ye tẽne ah buono nuna, oh dida mãna, oh ko : be nyâ be di dibade ne nedẽ, nenh â nema konâ ti biyẽ.

59. Te nenonh ne â tudedade s̃negõge biyo, tẽ â yidade Kepũrneũm twẽde.

60. Nẽ êh ka, â mãnaoh oh do poplãnde, tẽ oh wãnhna tene nedẽ, oh poda nâ, winh ne nedẽ kranha ne ; nyâ mie ne wãnhmâ ?

61. Tẽ Jisũs ibodade â kudi, êh mã â mãnaoh hẽdeda nẽ nâ, â poda no yẽ nâ, ple, tene nedẽ yẽ ahmonh kranh wudie ?

62. Bah yĩ nyebwe âh Nyebẽ yu bâ yade tẽne â nenade tede keneê dĩ ?

63. Suu nẽ êh ni nyebo oh pe honhnonh ; fẽ neh bẽ dẽde : winh, ne ti ahmonh yẽ, nene mã suu, nenh nene mã honhnonh dĩ.

64. Nẽma ah do te oh nedẽ, kre oh neh po ne hanhte. Kãre Jisũs iboda ne wode êh huru-tuda mã, nyonõ oh yeda nâ hanhte po, nenh nyânâ, â mina nâ â nyãnh-oh kwa pomâ yĩ.

65. Nenh â poda nâ, nẽ êh ka, ne poda ahmonh yẽ nâ, nyâ nah didẽ mo mã, ne Buo bâ ye nâ êh kbenh hnyi donh.

66. Wodao ti nënonh kẽ, â mãnaoh âh dẽ peplãnde tẽda nâ mã, kre oh nah kwẽda nâ mã nâ dĩ.

67. Hede Jisũse poda oh pu-nâ-sõnh yẽ nâ, ple ah mio mo semâ yĩ ?

68. Hede Saimõn Pitũ tuda nâ gne, â poda nâ, Kãã, nyâ â mã a mie mumâ ? Êmo, mãh kã konâ-se honhnonh âh winh.

69. Nenh a pe ne hanhte kẽ, nenh kudi ibo nẽ ne tẽẽ, tẽ tẽẽ Kraise, â mã konâ-ne Nyesoa âh Nyebẽ yu.

38. Nenh á poda ná, Káá, ne po monh hanhte kë, Nenh á bededa ná má.

39. Nenh Jisüse poda ná, jűjeda áh ta, ne didě koná má, nyono neh ta ná, tě oh na ta ná; nenh nyono oh tě ná, tě oh na nue dáoh má.

40. Nenh Făresibo be, no nenaó ná má, oh wánhna winh ne nedě, nenh oh poda ná yě ná, ple a dá ne yĩ?

41. Jisüse poda no yě ná, bah nue dáoh, nenh ah yeě kbűne kukwi ká: něma ah yě, a tě ná; ně ěh ka ah kbűne kukwi eh te eh nede ahmonh kë.

LU X.

1. HANhte áh hanhte, ne ti ahmonh yě, be nyá po ná, á yide blăble buru wudi pě, bá yeo ěh meyu idi pade, nenh bá yadeo těde, nenh nyá nănonh ná má yidiá ká kpumnhnuá hě.

2. Něma nyáná pědeo ěh meyu idi, nănonh má blăble áh yitúa.

3. Nănonh meyu-yitúa krrě yě; nenh blăble wánh á winh ná; nenh á dě á blăble nenonh eh nyĩne, nenh á weede ne, á něne ne.

4. Nenh bá weede á ně blăble, á hinede ne nya, nenh blăble kwě ná má ná: kăre oh ibo á winh ne.

5. Něma běh nu dabwě, eh neh kwě ná má ná, nenh eh kwidi ná yě: kăre eh ye dabwe áh winh ibo.

6. Dade něnonh Jisüse poda no yě: něma oh neh yidoda tene á tida no yě ná.

7. Ně ěh Jisüse poda no yě ná, hanhte áh hanhte ne ti ahmonh yě, má teě blăble buru áh meyu nănonh.

8. Děwě áh popleyiná oh nyanena mo nya, oh dida, oh má yidióh ká kpumnhnuoh hě nonh: něma blăble neh wánhna wa winh.

9. Mâ teš meyu: be nyâ be padeo mo idi, nenh â mi wamâ, nenh banh â pade, banh â wode, nenh â yi ktyêda ne.

10. Yidiâ bâ didě, â nene te donh nâ di kě, ně mâ, bâ yidi, nenh bâ la ne, nenh bâ hie ne bwĩ: ne di ne tě oh na kâ honhnonh, nenh tě oh na kâ ně baka.

11. Mâ teš hanh blăble-yi-tuâ nonh: hanh blăble-yi-tuâ â hnyi â honhnonh ko blăble âh ta.

12. Nĕma nyânâ teš kunhâ, â nĕh ne blăble-yi-tuâ, hânâ â ye blăble kââ, â yi wolfe êh dio, nenh â seo blăble, â kwidi: nenh wolfe krě ne, nenh â bobĕnh blăble nâ.

13. Kunhâ kwidi ne kâre â mâ kunhâ âh ta, nenh â neh yi blăble dĕ.

14. Mâ teš hanh blăble-yi-tuâ, nenh ibo na blăble ne, nenh eh ibo mo ne.

15. Tĕnĕ Buo mi na iboda, kre ne ni Buo âh iboda yĩ: nenh ne pri na honhnonh ko blăble âh ta.

16. Nĕnh kâ blăble te, hene yedĕ buru nĕnonh kudi kâ: nene midĕ yamâ yĩ, nenh eh mu na winh wânĕh, nenh tĕ eh na nu kburu donh âh blăble, nenh tĕ eh na kâ blăble-yi-tuâ donh.

17. Ne êh ka, na Buo nowăne mo, kâre tĕ pri na honhnonh ko blăble âh ta, tĕ na yawa ně lĩ dĩ.

18. Nyâ neh ha mo ně mâ kwa, nĕma mâ donh pruĕo ně dui âh ta. Mâ kâ êh kbenh bâ pru ně, nenh mâ kâ êh kbenh bâ ya ně lĩ dĩ. Dĕ nĕnonh Buo lele mo be nu.

19. Nĕnh hede winh ne nedĕ podade Juwĕ kprĕ nyenĕh dĩ.

20. Nĕnh ohdo poplănde poda nâ, â mâ kupebu nonh, hanhe ně ni nâ; dĕ ahmu wânĕhe â winh dĩ?

21. Ohbe poda nâ, winh ne nedĕ, eh ye kupebu âh winh donh. Ple ku boade bâ kra dâoh âh yi yĕ ne?

22. Nĕnh kre Jeruselĕm, êh nuna Nyesoa kai-kwa-tutuĕ âh dibade âh ti nĕnao, nenh êh mâna khĕ âh ti nĕnao.

23. Nenh Jisüse nënade Nyesoa kai biyo kre Söломön äh kapu.

24. Nenh Juwě didao nâ mâ, oh gradedade nâ nâ, nenh oh poda nâ yě nâ, wenh tie nonh ba podeě nah kprě dĩ? Ne teě Kraise, nenh heya amo kě nâ.

25. Jisüse tuda no gne, â poda nâ, ne lele ahmonh ne, kre ah yea ně hanhte pe: nunude ne nine Buo äh nyïne, nene heyě na te kě nâ.

26. Něma ah neh po ně hanhte te ne po nâ, kâre ah ye na bläble nu äh ta, těně nuna ah leleda.

27. Na bläble wănh na winh ne, nenh ne ibo ne, nenh eh kwě mo mâ nâ:

28. Nenh ne hnyi ne konâ-se honhnonh; nenh eh nah hiewa bwĩ ne idukau, nyâ nah hawade ne mo kwa ne yĩ.

29. Na Buo, nâ hnyi mo ne mâ, â te äh yi boa hio dëwě äh popleyinâ; nenh dë te yede ně wě běh hade ne Buo kwa.

30. Kâ Buo hě a nu donh.

31. Hede Juwě těda siě dĩ, tě oh na bideda nâ.

32. Jisüse tuda no gne, â poda nâ, hanh nunude äh de peplānde ne dude Buo mâ, ne tede ahmonh yě nâ; nenh eh dë te be äh ta nonh, ah bidiě mo sie dĩ?

33. Juwě tuda nâ gne, oh peda nâ, ěh ye hanh nunudě äh ta, a neh bide monh siě; něma ko Nyesoa äh fofrě äh ta; nenh kâre mäh, nâ â teě to-nyebwe, mäh nâ ni dui Nyesoa mâ äh te nonh.

34. Jisüse tuda no gne, â poda nâ, ěh yeo ah tedi kĩ-nedě kě kĩneě, ěh mâ, tě po nâ, ahmu Nyesoe nonh?

35. Bâ yida nyono mâ Nyesoa äh winh didade Nyesoe dëde, nenh Nyesoa kĩnedě äh winh ěh ye se nu;

36. Ple, hânâ â Buo gěe yě, nenh â tědě konâ mâ, nâ ah po nâ, â frě Nyesoa, kâre â po nâ, mâ mâ Nyesoa äh yu äh ta?

37. Ne yi neh nue Buo äh nunude, ah nah po mo hanhte.

38. Nēma ne yi ne ni, banh ah ye mo hanhte kē po, nunude nenonh ne bah po hanhte, tē ah na iboē nē, nenh tē ah na po nē hanhte, tē Buo nedē mo mā, nenh ne nede nā mā yī.

39. Nē ēh ka, ā kokrē oh pēnhna nā dĩ: nēma ā tana no kwa, ā wodade,

40. Nenh ā munenade Jādān nenē kē dĩ, tēne Jōne bāp-taisedade tedē kene; nenh ā nenade.

41. Nenh nyebo äh do poplānde minade nā mā nā, nenh oh poda nā, Jōne neh nuna seyānedē te; nēma tene eh popleyinā ne Jōne tida ko nyebwe nānonh äh ta, eh māna hanhte nēnao.

42. Nenh nyebo äh do poplānde podedade nā hanhte.

LU XI.

1. NENH nyebwe te donh ā krēda, ā nyīne mā Lāzerūse, ā kādade Bētene, ēh māna Mere kā ā de äh yu Mata hē äh orānh nonh.

2. (Mere donh nā ā prruda KĀā die prrudē nā, nenh ā sīnanena ā bepīple ā lu-hwinhnyaie nā, nā ā bebu Lāzerūse ā krēda.)

3. Nē ēh ka, ā de äh nyīno-iru tēdade nā nyebwe mā, oh peda nā, KĀā, yi, hānā nowānedēe, ā krē ne.

4. Tē Jisūse wānhna ne, ā poda nā, kēkra nē nedē, ēh ye nye-la kēkra, nēma tē Nyesoā äh te ēh na boāē yi äh ta, nenh tē Nyesoā äh Yu äh te ēh na boāēde nē idi, nē ēh ta nonh.

5. Nenh Jisūse nowānena Mata, kā ā de äh yu Mere hē, nenh Lāzerūse yini.

6. Nenh tẽ â wanhna ně, ně ěh â krěda ne, tẽně â ne-nade, â hinhnade wenh sǝnh te dĩ.

7. Nenh tẽ wenh nenonh hina, â poda â mǎnaoh yě nǎ, ba mude Judia dĩ.

8. Â mǎnaoh poda nǎ yě nǎ, Tǎdeâ, wenh tie ne nedě krenonh Juwě pěnhna nah sie bidida nǎ ; nenh ne minede dĩ ?

9. Jisüse tuda no gne, â poda nǎ, eh ye aue pu ne nǎ aue sǝnh ne nedě nyenǎyedo kudi ? Nyebwe bâ yi nyeně ně, â neh hla be yě, kǎre â yi konǎ ǎh pebe ǎh ta.

10. Něma nyǎ bâ yi tǎ ně, nenh â hlě be yě nǎ, kǎre pebe yede nǎ mǎ ne ǎh ta.

11. Tene nedě ne â tuda : ple â poda no yě nǎ, a beyu Lǎzerüse mǎe ne ; něma mide ne, tẽ na ha nǎ nyinǎ.

12. Hede â mǎnaoh poda nǎ, Kǎâ, bâ yi mǎe, nenh â nu ěh tẽě.

13. Sebade â kokwě ǎh te nonh Jisüse tĩda : něma wa wore peda nǎ, beh pěde nyinǎ beh mǎ ǎh te nonh Jisüse tĩda.

14. Ple Jisüse heyada no kě nǎ hanhka, â po nǎ, Lǎze-rüse ko ne.

15. Nenh ko ǎh ta, na plǎ ble ne yĩ, tẽ yedade ne, te ǎh na po mo hanhte kě ǎh ta : něma ba muede nǎ mǎ.

16. Hede Tǝmǎse, hǎnǎ oh děde Dĩdemüse, â poda â bino mǎnaoh yě nǎ, ba mude wě, tẽ a na kode nǎ mǎ, yĩ.

17. Nenh tẽ Jisüse nyĩnenao, â yida ně tẽ â pědedade wudida wudi wenh hǎnh.

18. Nenh Bětene kwanena Jeruselēm mǎ nǎ, ěh mǎ nǎ hlǎdeda nuna fǎrlǝne pu ne nǎ hmnh :

19. Nenh Juwě ǎhdo poplǎnde didao Mata kǎ Mere hě nǎ, tẽ oh na tudade no woro kudi ko wa bebu ǎh ta.

20. Hede Mata tẽ â wánhna ne Jisũse didade, wonh-donh ăh ta, â muna nâ nya mwainemâ : nẽma Mere te â nenade kai biyo.

21. Hede Mata poda Jisũse yẽ nâ, KAA, ne neẽdẽ, nenh hede bebu yeẽ ko.

22. Nẽma ibo nẽ ne, banh ti nẽnonh kẽ, be dẽ be idade Nyesoa, nenh â hnyi monh nẽ ne.

23. Jisũse poda nâ yẽ nâ, bebu mi yẽ dumâ dĩ.

24. Mata poda nâ yẽ nâ, ibo nẽ tẽ â minâ yẽ dumâ dĩ, kre diebade nyenăyedo ăh konâ-wowẽ ăh ti idi.

25. Jisũse poda nâ yẽ nâ, mâ teẽ konâ-wowẽ, nenh mâ teẽ honhnonh yĩ : be nyâ be po mo hanhte, banh â kô, nenh ne konâ dĩ :

26. Nenh be nyâ â ne konâ, â po mo hanhte kẽ, nenh â yewa ko. Ple, tene nedẽ, pe nẽ hanhte ?

27. Â peda nâ yẽ nâ, awĩ KAA, ne po nẽ hanhte tẽ teẽ Kraise, â mâ Nyesoa ăh Nyebe yu, nâ â minadẽ konâ mâ dimâ.

28. Nenh tẽ â wẽda tene nedẽ ăh tutuẽ mâ, â wodao â muna, nenh â dăda â de ăh yu Mere huhudika, â peda nâ, Tadeâ di ne, nenh â dẽ monh ne.

29. Tẽ â wánhna te nẽnonh, hede â duda yẽ worẽworẽ, nenh â didao nâ mâ.

30. Nenh Jisũse yeda orănh ya pledonh, nẽma tẽnẽ Mata yẽdedao nâ, kenonh â te â nena.

31. Tẽ Juwẽ hono nenade nâ mâ kai biyo, oh tidade nâ woro kudi, tẽ oh yida Mere, â duda yẽ worẽworẽ, â wodade, hede oh kwẽda nâ mâ nâ, oh peda nâ, â mide wudidida yẽ wedemâ.

32. Nenh tẽ Mere nyĩnenao tẽnẽ Jisũse nena, tẽ â yida nâ, hede â pinao nâ be honănh, â poda nâ yẽ nâ, KAA, ne neẽdẽ, nenh hede bebu yeẽ ko.

33. Nenh tẽ Jisũse yida nâ â weda, â kâ Juwẽ ne

nâ mâ hě, â krididade â suu kudi, nenh ěh něnenade nâ plâ wudi.

34. Nenh â poda nâ, tě ah poe nâ? Oh peda nâ yě nâ, Kââ, di, mu ně yi.

35. Jisŭse weda.

36. Hede Juwě poda nâ, bah yi těně â nu â nowănena.

37. Nenh ohdo te poda nâ, ple nyebwe nănonh, hănă. krada dăoh âh yi yě, â yede ně wě, bă nuna nyebwe nâ nedě, kre â nah koda ne.

38. Ně ěh ka, Jisŭse kridida dĭ, â didade wudida yě. Ěh mâna bidiě nena, nenh siă pědao nâ winhě.

39. Jisŭse poda nâ, bah hao siă nănonh. Nyănă â koda, â de âh yu Mata, peda nâ yě nâ, Kăă, â mi nonh pomă ti něnonh kě: kăre tě â koda, ěh nyenăyede hănh ně nedě.

40. Jisŭse poda nâ yě nâ, yeě monh lele, ně mâ, ne poe mo hanhte, nenh mie Nyesoă âh te âh yi boboa yimăě?

41. Hede oh hadao siă, těně koă pědade. Nenh Jisŭse dŭda â yi yě, nenh â poda nâ, Buo, bisi monh ne, tě wănh na winh.

42. Nenh ne ibo ně ne, tě wănh na winh nâ, ti biyě: něma ko nyebo no oh nyănadě mo waa âh ta, ne tio ně, tě oh na po ně hanhte kě, tě tědadě mo.

43. Nenh tě â wěda tene nedě eh tuě, â yaedade winh, â poda nâ, Lăzerŭse beh dide wo.

44. Nenh nyănă koda, â wodade, â swenh kă â be hě eh moěnena koohku âh dăre nâ: nenh â yiĵwa moěnena gĭse nâ. Jisŭse poda no yě nâ, bah worěde nâ, nenh bah tě nâ nâ.

45. Hede Jurwě ohdo poplănde, hono didade Mere mâ, tě oh yida dene Jisŭse nuna, oh poda nâ hanhte kě.

46. Něma ohdo te wodao, oh muna Făresibo mâ, nenh leleda no dene Jisŭse nuna.

47. Hede pristebo hwe, oh kâ Färesibo hě, oh kweda yibwa nâ, oh tida ẽh sıda, oh poda nâ, dẽ ne a nie dĩ? Ěmo nyâ nâ nedě, â ni seyãnede peplãnde.

48. Nenh ba bâ nâ, nenh nyebo âh popleyinâ po nâ hanhte kě: nenh Romabo mi dimâ, nenh oh mu a bro kâ a dible hě nâ kbanh.

49. Nenh wa bae be donh, â nyĩne mâna Kaiãfãse, hânâ mâna priste hwě yedo donh nãnonh biyo, â poda no yě nâ, ah ye dẽ ibo donh.

50. Nenh ah neh hiě ně wore mâ nâ, tẽ ẽh nu hanh dẽ ko amo mâ, ẽh mâ, nyebwe donh bâ ko, ko nyebo âh ta; nenh kre dako biyě oh nah hie bwĩ ne.

51. Nenh te ne nedě, â yedao ne âdui âh ta tu: nẽma tẽ â mâna priste hwě ko yedo nãnonh biyo, â tida ne prõfeteka tẽ Jisũse mina komâ ko dako nãnonh mâ;

52. Nenh ẽh ye dako nãnonh donh âh ta, nẽma tẽ â na kwe Nyesoa âh iru nonh oh bobwě, yibwa nâ, yĩ.

53. Nenh wodao nyenãyedo nãnonh mâ, oh tuda ẽh sıda, ẽh mâ, boh lada nâ âh ta.

54. Ně ẽh ka Jisũse â neh bida Juwě nyenh, â neh nãna pebe, nẽma â woda tẽnnonh, nenh â munade bro be kě, ẽh kwanena wanh mâ nâ, kre orãnh nâ oh dãdeda Ifrem kě, nenh kre, â kâ â mãnaoh hě, oh nenade.

55. Nenh Juwě âh Pãsova âh ti kwana mâ: nenh nyebo ohdo poplãnde wodade wa ble biyě kě nâ, oh munade Jeruselẽm, oh hina Pãsova âh ti nya, tẽ oh na hmlẽnena wadui.

56. Hede oh pẽnna Jisũse nâ, nenh oh hlĩlĩda wadui nyenh nâ, tẽ oh nyĩnanade Nyesoa kai biyo, ple, hãne ah wore peě, ple â mi dibade mâ dimâ?

57. Nenh pristebo hwe oh kâ Färesibo hě, oh leleda nyebo, ẽh mâ, nyâ bâ iboda tẽně â nenaoh, nenh bâ tâde-dao nyebo, tẽ oh na krãda nâ.

LU XII.

1. NENH tẽ ẽh nuna nyenăyede hmnhledonh eh sedade ple Păsova ăh ti munao nyĩnẽ, hede Jisũse didade Bẽte-ne, tẽne Lăzerũse nenade, hânâ koda, â hada konâ dĩ.

2. Kre oh pinhenade nâ wide dibade; nenh Mata nina wa leyu dẽ: nẽma Lăzerũse mâna wa bæ be, hono kâ nâ hẽ yada teble.

3. Hede Mere duda spaiknade dieprrudẽ ăh pau donh, henẽ peda wudi baka, nenh â prruda nẽ Jisũse ăh bepĩple nâ, nenh â sĭnanena â lu-hwinhnyaie â bepĩple nâ: nenh dieprrudẽ ăh sesenonh yididade kai nănonh biyo nâ.

4. Hede â manaâ te donh, â nyĩne mâna Judăse ĩskă-reõte, Saimõn ăh yu, hânâ mina nâ â nyanhoh kwa po-mâ, â poda nâ,

5. Dẽ ẽh ka, kre dieprrudẽ nẽ nedẽ ẽh ye pẽne ăh huba nẽ nâ wore hmnh yẽ tõe, ẽh mue swẽnh-yiunh hnyie dĩ?

6. Te ne nedẽ â tuda, ẽh yeda te ne po nâ â tida swẽnh-yiunh yimâ; nẽma kăre â mâna yidiâ nenao, â blĩdâ blâ kwa, ẽh kâ teble ne peedade ne kudi nâ hẽ, nẽ ẽh ta nonh.

7. Hede Jisũse poda nâ, wo nâ mâ: ko na heha nye-năyedo idi ăh ta, nẽ ẽh ka, â tudao dẽ nẽnonh.

8. Kăre swẽnh-yiunh no nemadẽ ahmonh mâ ti biyẽ; nẽma mâ yede ahmonh mâ ne ti biyẽ.

9. Nenh Juwẽ ahdo poplănde ĩboda nẽ, tẽ â nenade: nenh oh yedade di ko Jisũse donh ăh ta, nẽma tẽ oh ma yida Lăzerũse yẽ, hânâ â hada konâ.

10. Nẽma pristebõ hwe, hlada nẽ, ẽh mâ, boh lada Lăzerũse yĩ;

11. Kăre â te Juwẽ ohdo poplănde sedao no, nenh oh poda Jisũse hanhte kẽ.

12. Nenh nyenăyedo nâ kwẽdao, nyebo ăhdo poplănde,

no oh dida dibade äh te kë, tẽ oh wánhna Jisũse ah be didao Jeruselẽm,

13. Oh duda yonh powẽ, nenh oh muna nã nya bẽde-mã, nenh oh yaedade winh, oh peda nã, Hosãna; İsreële äh kình hãnã didi KAA äh nyĩne mã, bã sẽnhe.

14. Nenh tẽ Jisũse yida kãsera-bãdo, ä nena nã kë; tẽnẽ ẽh nu kĩneẽna,

15. Saiõn, äh' nyĩnẽ yu, nah pi hwanonh: yi nah Kình dio, ä neo kãsera-bãdo kë.

16. Te ne nedẽ ä mãnaoh eh neh yidoda ne nã tedẽ kene nẽma tẽ Jisũse äh te boaeda yi, hede ẽh bidade no kudi tẽ te ne nedẽ kĩneẽna ko ä ta, nenh tẽ oh nuna nã de ne nenonh mã nã.

17. Nẽ ẽh ka, nyebo no nena nã mã, tẽ ä dãda Lãze-rũse bã wodade wudida kudi, ä hada nã konã äh ta, no heyada ẽh te kë nã.

18. Ko dẽnẽ nedẽ äh ta nyebo bẽdeda nã nya yĩ, ẽh mã, tẽ oh wánhna nẽ, nã nuna seyãnedẽ nẽnonh.

19. Nẽ ẽh ka Fãrsibo hlĩĩdade wadui nyenh nã, ple ah neh yi nẽ, tẽ a dẽ, ne a ni tẽ ẽh neh bẽ dẽẽ? Ba yi, konã äh popleyĩnã oh kwẽ nã mã nã wẽ.

20. Nenh Grisewẽ te nena no nyenh, hono dida Nyesoa äh mã-bede te kre dibade dida:

21. Nenonh didade Fĩĩpe mã, hãnã mãna Gãlaili äh Bẽtseda pe, nenh oh idada nã nã, oh poda nã, a idẽ Jisũse äh yiyẽ.

22. Fĩĩpe dida, ä leleda Ändru: nenh Ändru kã Fĩĩpe hẽ, no leleda Jisũse.

23. Jisũse tudã no gne, ä peda nã, ẽh aua nyĩnẽo ne, tẽnẽ nyebwe äh Nyebẽ yu äh te mi yi boademã.

24. Hanhte äh hanhte, ne ti ahmonh yẽ nã, dẽ ah yẽ, bẽh yede huru bi, nenh bẽh ye ko, nenh ẽh donh nã ne-maade: nẽma bẽh ko, nenh ẽh pe bui peplãnde.

25. Be nyâ be â nowâne â honhnonh, nenh â wanhewa ně ne; nenh be nyâ be â nyănh â honhnonh kre konâ ně nedě mâ, â tuwa ně tu, ěh muwa konâ-se honhnonh kě yě.

26. Be nyâ be â po nâ â ni na winh, nenh bâ kwě mo mâ nâ; nenh be tēbe neo, kre na leyu mide nemâ yĩ: be nyâ be nâ yi na winh ni, nâ Buo mio tumâ.

27. Těti něnonh na suu kikleě nâ; nenh hăne be poe dĩ? Ple, be po nâ, Buo hao mo aua něnonh yie? ně ěh te ne yě aua nănonh kě.

28. Buo boaě nah nyïne āh te yi. Hede winh wodade yeu, ěh poda nâ, ne boaěda ěh te yi, nenh mi ěh te yi boaēmâ dĩ.

29. Nenh ěh ka, nyono oh nyīnanao, oh wănhna ně, oh peda nâ, tēnh ně gmwěnhna: ohbe poda nâ, enje nâ hlida nâ mâ.

30. Jisūse tuda no gne, â poda nâ, winh něnonh ěh ye na ta dĩ, něma ko ah ta nonh, ěh dio.

31. Tětiněnonh konâ āh jŭjeda āh ti nyīneo ne: tětīnēnonh konâ āh winh-kě-kāā midě hēmâ.

32. Nenh na nyebwe tu ne hēewadě bro mâ ne duewa yě, nenh gīdidâ nyebo āh popleyinâ dui yĩ.

33. (Tě â tuda tene nedě, kokwe āh kbudo be ne â mina komâ, ně â hēnhna nyïne.)

34. Nyebo tuda nâ gne, oh poda nâ, kre tedi kě, a wănhō ně ne, ěh mâ, tē Kraise nēmāa konâ ti biyě: nenh hăne nie dĩ, ne pe nâ, ěh mâ, nyebwe āh Nyebě yu bâ duewa yě dĩ? Nyâ nâ mǎě nyebwe āh Nyebě yu nănonh dĩ?

35. Hede Jisūse poda no yě nâ, wenh dēbwĩ ne nedě krenonh pebe teě nenedě ahmonh mâ. Bah nâ, tē ah te ah kâ pebe, heidě ěh neh te ahmonh bidi: kâre nyâ bâ vi heidě ně, nenh â neh ibo tēně â mine.

36. Tě ah te ah kâ pebe, bah po pebe äh te hanhte kě, tě ah na nu pebe äh iru. Tene nedě Jisüse tuda, ple â wodao, nenh â hudidida no yi.

37. Něma banh seyănede peplände â nuna no yě, oh neh poda nâ hanhte kě dĩ:

38. Tě pröfete Aiseäse äh winh ěh yadedao, hěně â tida, ěh mâ, Kââ, nyâ poe winh nenonh a ya hanhte kě dĩ? nenh, nyâ be nâ yidoe Kââ äh kbenh-ne-sonh nâ dĩ?

39. Ně ěh ka, oh yeda â te hanhte kě popoě wě dĩ, kâre Aiseäse peda nâ yĩ,

40. Â dâe wa yi ne, nenh â yakra wa wore; wa yi eh neh te nâ ta, nenh ke wa wore eh neh te te kběnh-de, nenh eh neh te mâ hie, nenh ne te no penhyanh.

41. Tene nede Aiseäse tuda, tě â yida â te äh yi boboa, nenh â tida â te.

42. Něma hanhte kre bro-kâoh hwe nyenh, ohdo poplände poda nâ hanhte kě, něma tě oh pieda Făresibo äh hwanonh, kre oh yeda nâ wěnhne yě, oh neh tedade nâ sînegöge biyo hěe äh ta:

43. Kâre oh nowănena nyebo boh sěnhna nâ, ěh hinao Nyesoa bâ sěnhna no.

44. Jisüse yaedade winh, nenh â poda nâ, be nyâ be po mo hanhte kě, nenh ěh ye mo donh â ye hanhte kě po, něma nyânâ tědě mo, nânonh â po hanhte yĩ.

45. Nenh be nyâ be yi mo, nenh â yi nyânâ tědě mo ne yĩ.

46. Ne di ne tě na nu konâ äh pebe, nenh be nyâ be po mo hanhte kě, â nah na heidě ne dĩ.

47. Nenh nyâ bâ wânh na winh, nenh bâ ye ne hanhte kě po, ye nâ jũje pledonh: kâre yeda konâ äh jũje te kě dĩ, něma tě na wada konâ.

48. Be nyâ be bla mo nâ, â ye na winh yě krrě, nenh â kâ nyanâ â mi nâ jũjemâ: winh ne tuě, ěh donh něnonh ne miwa nâ jũjemâ, kre diebâde nyenăyedo idi.

49. Kåre yeao te dui åh ta ti; kåre Buo nå tēdadē mo, nå leleda mo te ne be poda, nenh te ne be tuda.

50. Nenh ibo nē ne, tē å tedē mã konå-se honhnonh åh tedē: nē åh ka, be te be yi ti, tēnē Buo poda mo yē, kre ni åh tuē.

LU XIII.

1. NENH ple Påsova dibade åh ti munao nyīnē, tē Jisūse iboda ne, åh mã å aus nyīnenao ne, tē å minade konå mã womå, tē å na minade å Buo mã mumå, tē å nowānena ådui åh nyebo no nenade konå mã, å nowānena no nowā-ne å wodade konå mã.

2. Nenh tē oh wēda wide-dibade nå, (tē ku podade nē Judåse İskareōte, Saimōn åh yu, åh woro kudi, bå poda nå å nyānhoh kwa;)

3. Tē Jisūse iboda nē, tē å Buo tuda nå teble åh popleyinå kwa, nenh tē å wodade Nyesoa mã, nenh tē å minade Nyesoa mã yī;

4. Hede å wodao wide-dibade kē, nenh å poda å dāro tēdē, nenh å duda plē-daro, nenh å poda nē mã.

5. Hede å podade ni gyua kudi, å towana å mānaoh åh bepīple åh dieyeyēda nå, nenh å sīnēnena ne plēdāro nē å poda mã nå.

6. Hede å nyīnenao Saimōn Pitū mã: nenh Pitū poda nå yē nå, Kåå, ple mårh yedē na bepīple nå?

7. Jisūse tuda nå gne, å poda nå yē nå, dē ne ni, ye nē nå yido pledonh; nēma miwa nē nå yidomå konå åh nya.

8. Pitū poda nå yē nå, nah yeda na bepīple ne idu-idu. Jisūse tuda nå gne, å poda nå, ne ye monh nå yeda, nenh yedē mo waa mã kå.

9. Saimōn Pitū poda nå yē nå, Kåå, åh nah nu na be donh, nēma na kwe yedi, na lu nenonh beh yeda nå wē.

10. Jisüse poda nâ yě nâ, nyânâ plëe, bâ plë â bepiple, nenh â neh ida peplë dĩ, nêma â wě hĩně ne : nenh ah wě hĩně nâ, nêma ye nâ po ah popleyinâ nonh oh wě hĩně nâ.

11. Kâre â iboda nê, nyânâ mina nâ â nyănhoh kwa pomâ : nê êh ka â poda nâ, ah popleyinâ ah ye hĩně nâ wě.

12. Kre êh nuna, tẽ â wêda wa bepiple âh dieyeyeda nâ, nenh tẽ â wêda â dăro âh poe mâ, nenh tẽ â nena dĩ, â poda no yě nâ, dêně nu ahmonh mâ, ah yidoe nê nâ ne ?

13. Ah dêde mo Tădeâ kâ KAA hě ; nenh êh tẽě nê-nonh ne ah ti ; kâre kre ne ne.

14. Nenh mâ nâ teě ah Tădeâ kâ KAA hě, tẽ yeda ah bepiple nâ, nenh ah blêde yě bah yeda ah bino bepiple nâ yĩ.

15. Kâre tidě ne poe ahmonh, tẽ ah na nu dêně nu ahmonh mâ yĩ.

16. Hanhte âh hanhte, ne ti ahmonh yě nâ, leyu âh te, êh neh hio â KAA âh te ; nenh nyânâ têede, â te neh hio nyânâ têede nâ âh te, yĩ.

17. Bah ibo te ne nedě, bah yi ne ni, nenh ah plë ble ne.

18. Ye ah popleyinâ nyĩne henh : ibo nyono ne hade ne : nêma tẽ Nyesoa kinedě âh winh eh na yadeo, nê êh ta nonh, nyânâ â kâ mâ hě a di dibade, â du â beyêkiye yě, â mu mo nê mâ hla.

19. Tẽ êh ti yeo nyĩně ne lele ahmonh ne donh-donh, bẽh nuiwa, ah munâ nê hanhte po, mâ nena.

20. Hanhte âh hanhte ne ti ahmonh yě nâ, be nyâ krrě êhně nyânâ mide tẽmâ yě, nenh mâ nâ â krrě yě ; nenh nyânâ krrě mo yě, nenh nyânâ â tẽde mo, nănonh â krrě yě, yĩ.

21. Tẽ Jisüse wêde te ne nedě eh tuě mâ, â suu kikleda nâ, nenh â heyada no kě nâ, â poda nâ, hanhte âh ha

ne ti ahmonh yě nâ, ah bae te donh mi mo na nyănhoh kwa pomâ.

22. Hede â mâniaoh tēdedao mâ nâ, oh peda nyânâ â henhna nyîne âh kprē.

23. Nenh â mânia te donh, nâ â Jisūse nowănena nâ â tēdedao Jisūse âh klinh kē.

24. Nē ēh ka Saimōn Pitū poda nâ kwa, tē â na yedada nâ nâ, nyânâ ēh mina numâ, â te â tida.

25. Hede nyânâ pēdao Jisūse âh klinh wudē, poda nâ yě nâ, Kââ, nyâ neōo ?

26. Jisūse tuda nâ gne, â poda nâ, nyânâ mie kla hnyi-mâ ne wēde ēh dē wudi âh nyinyina mâ, nâ miēo nemâ. Nenh tē â podade kla dē wudi, â hnyina nē Judāse Īskā-reōte, â mâ Saimōne âh yu.

27. Nenh tē â wēda kla âh didiē mâ, hede ku bidade nâ kudi. Hede Jisūse poda nâ yě nâ, dōnē po nâ beh nu, nu nē worēworē.

28. Nenh nyono yada teble, wa bae te yeda ibo be dēnē ēh ka, â tuda nâ tenē nedē yē.

29. Kāre ohbe âh wore poda nâ, tē Judāse blida blâ kwa, nē ēh Jisūse poda nâ yě nâ, beh tō dene a mi idamâ ko dibade âh ta ; onh be pooh bâ hnyina dē de te.

30. Nenh tē â duda kla nenonh wonhdonh âh ta â wodade : nenh ēh nuna tâ.

31. Nenh tē â wodade, Jisūse poda nâ, tētinhonh nyebwe âh Nyebē yu âh te boaē yi, nenh nâ boaē Nyesoa âh te yi yī.

32. Nenh bâ boaē Nyesoa âh te yi, nenh Nyesoa mi â te yi boaēmâ, ko âdui âh ta, nenh wonhdonh âh ta, â mi â te yi boaēmâ.

33. Hyeiru bwī aho, wenh dēbwī nonh te midē ahmonh mâ hinhmâ. Ah mi mo nâ pānhmâ : nenh tēnē poda

Juwě yě, těne mide, ah nah dide ne; kre ne peš ahmonh yě yĩ.

34. Tedě idaede ne hnyi ahmonh, ně mǎ, bah nowǎne ah bino; těně nu ah nowǎnena kre bah nu ah bino be ǎh nowǎnena yĩ.

35. Dě ně nedě, ně nyebo ǎh popleyinǎ mi ně idi ibo-mǎ, tě ah teš na mǎnaoh, ǎh mǎ, bah nowǎne ah bino be.

36. Saimǎn Pitũ poda nǎ yě nǎ, Kǎǎ, tě mie dĩ? Jisũse tuda nǎ gne, ǎ poda nǎ, těně mide, nah kwě mo mǎ ne pledonh; něma mi mo kede nǎ bǎdemǎ mu mo mǎ kwě.

37. Pitũ poda nǎ yě nǎ, Kǎǎ, dě ǎh mǎ nah kwěě monh mǎ ne donh-donh dĩ? mi na honhnonh prumǎ ko nah ta.

38. Jisũse tuda nǎ gne, ǎ poda nǎ, nah honhnonh mu pru ko na taě? Hanhte ǎh hanhte ne ti monh yě, koǎnh nah hĩdede ne, mu na te gade wenh tanh.

LU XIV.

1. Ah wore nah kikle nǎ: bah po Nyesoa hanhte kě, nenh bah po mo hanhte kě yĩ.

2. Kre na Buǎ bli kai biyo, tina peplǎnde nede: běh ye nǎ ne, nenh leleš ahmonh ne. Mĩ ne, tě na hmlěne těde nǎ ko ahmonh mǎ.

3. Nenh ne mu, ne hmlěne těde ko ahmonh mǎ, nenh diwa lĩ dĩ, tě na kbawade ahmonh dui mǎ; nenh těne minǎo nemǎ, tě ah newao yĩ.

4. Nenh těne mine, ah ibo ně, nenh ah ibo ǎh tide ne yĩ.

5. Tǎmǎse poda nǎ yě nǎ, Kǎǎ, a ye ibo těne mine, nenh ǎne a mie ǎh tidě ǎh iboda numǎ dĩ?

6. Jisũse poda nǎ yě nǎ, mǎ teš ǎh tidě, nenh mǎ teš

hanhte, nenh mã teš honhnonh yĩ: nyã neh di Buo mã, bã yeo mo didi.

7. Bah iboš mo, nenh ah iboš na Buo ne yĩ: nenh wo ti nẽ nedě kě, ah ibo nã ne, nenh ah yi nã ne, yĩ.

8. Fĩlĩpe poda nã yě nã, Kãã tãde amo Buo nãnonh, nenh ěh mu mã wě.

9. Jisũse poda nã yě nã, ple seeda ne bidedade ahmonh nyenh, kre yea mo iboš, Fĩlĩpe? be nyã be yi mo, nenh ă yi Buo ne; nenh hãne niě ne pe nã, tãde amo Buo dĩ?

10. Ple neh po nẽ hanhte kě, tẽ nede Buo fě, nenh tẽ Buo nedě mo fě yĩ? winh ne ti ahmonh yě nã, neh tu nẽ ko dui ăh ta: nẽma Buo nã nedě mo fě, nãnonh ni nu-nude nenonh.

11. Bah po mo hanhte kě, ěh mã tẽ nede Buo fě, nenh tẽ Buo nedě mo fě yĩ: onh, bah po mo hanhte kě ko nu-nude donh ne ni ăh ta.

12. Hanhte ăh hanhte nonh ne ti ahmonh yě, be nyã be po mo hanhte kě, nunude donh ne ni, nenonh ă mi numã yĩ; nenh ă mi nunude hwe numã eh muo dene nedě hi yĩ; kãre tẽ mide Buo mã ăh ta.

13. Nenh be dẽ be ah idawa ko na nyĩne ăh ta, ne minã numã, tẽ Buo ăh te ěh na boadã yi ko ă Yu ăh ta.

14. Be dẽ be ne ah idadã ko na nyĩne ăh ta, nenh nunã nẽ ne.

15. Bah nowãne mo, nenh bah tu na tedi yimã.

16. Nenh mi Buo mã bedemã, nenh ă mu ahmonh wo-ro-kudi-tuã te hnyi, tẽ ă na nenãde ahmonh mã ti biyě;

17. Nã mã hanhte ăh Suu; hãnã konã nah krrẽwa yě ne, kãre ěh nah yi nã, nenh ěh ye nã ibo yĩ: nẽma ah ibo nã ne; kãre ă tindě ahmonh mã, nenh ă minãde ahmonh mã nemã.

18. Nah sedě ahmonh kwi-ĩka ne: midě ahmonh mã

19. Wenh mabo de ne sede, kre konâ nah yiwa mo ne dĩ; něma ah yi mo ne: kâre mâ ne konâ, ah minâ konâ nemâ yĩ.

20. Kre nyenăyedo nănonh idi, ah minâ ne ibomâ, tē nede na Buo fě, nenh tē ah nedě mo fě, nenh tē nede ahmonh fě yĩ.

21. Be nyâ be blĩ na tedi kwa, â yi ne yimâ ti, nânâ mâ nyânâ nowăne mo: nenh nyânâ nowăne mo, nănonh Buo mi nowănemâ, nenh mi nâ nowănemâ yĩ, nenh mi nâ dui yě tedemâ.

22. Judăse (ěh yeda ĩskăreöte,) nânâ poda nâ yě nâ, KĀĀ, hăne mie amo dui âh yě tede numâ, kre nah nu ně konâ mâ ne, dĩ?

23. Jisŭse tuda nâ gne, â poda nâ yě nâ, be nyâ be nâ â nowăne mo, nenh â tu na winh yimâ: nenh na Buo mi nâ nowănemâ, nenh a mu nâ mâ dĩ, tē a na tio nâ mâ.

24. Be nyâ be ye mo nowăne, nenh â neh tu na winh yimâ: nenh winh ne ah wănh, ěh ye na winh, něma na Buo nâ tēdě mo, â winh nonh.

25. Tene nedě ne tu ahmonh yě nâ, kâre mâ te â nedě ahmonh yě.

26. Něma woro-kudi-tuâ, hânâ mâ Gnekâ Suu, hânâ Buo midě na nyïne mâ tēděmâ, nâ mi ahmonh teble âh popleyinâ tâdemâ, nenh â mide ahmonh teble âh popleyinâ kudi nâ pemâ, be te be ne tu ahmonh yě.

27. Plâ bleeda ne sedě ahmonh mâ, nâ plâ bleeda ne hnyi ahmonh: ěh ye tēně konâ ni ahmonh ěh hnyie, ye ahmonh ěh hnyie nâ nu. Ah wore eh nah kikle ahmonh nâ, nenh eh nah pi hwanonh yĩ.

28. Ah wânhe ně ne, hăne ne poe ahmonh yě, ěh mâ, ne wodě ne, nenh miwa dimâ dĩ. Bah nowăneě mo, nenh ah ni ěh saunh, kâre mâ po nâ, mude Buo mâ mumâ: kâre Buo âh te boa yi eh hio na te.

29. Nēnh tē ēh yēo nyīnē, ne leleē ahmonh ne, bēh tēwao nyīnē tē ah na powa nē hanhte kē.

30. Wede ti nēnonh kē, nah tu ahmonh te peplānde yē nā ne dĩ: kāre konā nā nedē āh winh-kē-kāā dĩdē ne, nēnh kre ā yedē mo te dē mā kā.

31. Nēma tē konā na ibo nē tē nowāne Buo ne; nēnh tēnē Buo nu na leleda, kre ne ni, nē ēh ta nā dio. Bah du yē, ba wodēdē.

LU XV.

1. Mā teē hanh wēnaa āh lulu, nēnh na Buo mā ēh yi-tuā.

2. Be babe be too mo fē nā ēh ye bui po, nēnh ā hao nē ne: nēnh be babe be ēh yi bui pe, nēnh ā hmlēnene ne nā, tē ēh bui na bide kē.

3. Nēnh winh ne tu ahmonh yē nā, eh hmlēne ahmonh ne.

4. Bah kwēo mo yi nā, tē na kwēo ahmonh yi nā yī. Tēnē babo ni, kre ēh yede nē wē bēh po bui ko ēhdui āh ta, nē mā, bēh ye wēnaa tu fē kwē donh; kre ah ka ne, ēh mā bah yeo mo yi kwē.

5. Mā teē wēnaa tu, ahmu teē ēh babe: be nyā be ā kwēo mo yi, nēnh ne kwēo nā yi, nēnh nānā ā mie bui peplānde pomā: kāre ne yeo ahmonh mā ne, nēnh ah yede dē āh nuē wē.

6. Be nyā be yēo mo yi kwē, nēnh ā poē wanh hwōnh babo yē, nēnh ā mu yedē; nēnh nyebo te ne nā, oh ti ne tā nā, eh si.

7. Bah kwēo mo yi nā, nēnh na winh bēh kwēo ahmonh yi nā, be dē be ah po nā, ah idawa, nēnh ēh nūewa ne ko ahmonh mā.

8. Dene nedě eh mi na Buo äh te yi boaemâ, ěh mâ, bah yi bui eh de peplände pe: kre ah mi na mânaoh äh nuě numâ.

9. Těně Buo nu na nowănena, kre nu ah nowănena yĩ: bah nowănemaa mo yĩ.

10. Bah yi na tedi yimâ tí, nenh ah nematic na nowănena, yě; těně ni ne ti na Buo äh tedi yimâ, nenh ne nematic â nowănena yě, yĩ.

11. Te ne nedě, ne tu ahmonh yě nâ, tě na saunh ěh na nemaade ahmonh kudi, nenh tě ah saunh ěh na ho.

12. Dě nēnonh ně mâ na tedě, ěh mâ, bah nowăne ah bino be, těně nu ah nowănena.

13. Nyâ äh nowănena yeěo nowănena ně nedě hi, ěh mâ, nyâ äh be pru dui äh honhnonh ko â beyabo äh ta.

14. Dene ne lele ahmonh, bah yi ne ni, nenh hede ah mâ na beyabo nonh.

15. Wodě ti nēnonh kě, neh dăde ahmonh leyiru; kăre leyu neh ibo dēně â kââ ni: nēma ne, dēde ahmonh beyabo: kăre te äh popleyinâ ne wănhde Buo mâ nâ, ne yidoě ahmonh ne nâ ne wě.

16. Ah yede mo ha, nēma mâ hade ahmonh, nenh mâ hla ahmonh, tě ah na mu, nenh tě ah na po bui, nenh tě ah bui eh na niemaa: be dē be ah idadewa Buo, ko mâ nyĩne äh ta, tě â na hnyinâ ahmonh ne mâ.

17. Te ne nedě ne lele ahmonh, tě ah na nowăne ah bino be.

18. Konâ bâ nyănh ahmonh, nenh ah ibo ně ne, mâ tedě ěh nyěnhna, ple ěh nyěnhna ahmonh.

19. Bah mâě konâ äh nyebo, nenh konâ nowăne âdui äh nyebo ne: nēma kăre tě ah ye konâ äh nyebo, nenh kăre tě ne hadade ahmonh konâ äh nyebo nyenh, ně ěh ta nonh konâ nyěnh ahmonh.

20. Winh ne tuda ahmonh yě, beh nede ahmonh kudi

nâ, êh mâ, leyu âh te âh yi-boboa, êh neh hio â kââ âh te. Tě oh nu mo ka kuku, nenh oh mi ahmonh ka kuku numâ yĩ; boh yida na winh yimâ ti, nenh oh mi ah winh yimâ tumâ yĩ.

21 Nĕma de nenonh âh popleyinâ, oh mi ahmonh mâ nâ numâ ko na nyĩne âh ta, kâre tě oh ye nyânâ tĕdadĕ mo ibo âh ta.

22. Ne yedadĕ no mâ di, nenh ne yeda no mâ hlĩ, nenh hede oh yešo te kâ: nĕma tinu kĕ oh yiě gne tuda kâ ko wa dĕ kuku âh ta.

23. Be nyâ be â nyĕnh mo, nenh â nyânh Buo ne yĩ.

24. Nunude ne nyâ te yea ni, ne yeďďĕ no nyenĕh nune, nenh oh yedao te kâ: nĕma tinu kĕ, oh yi kâ Buo hĕ amo ne, nenh oh nyĕnh amo.

25. Nĕma kre êh neě, tě winh ně neo wa tedi âh kĕnedĕ kĕ, êh na yadeo, êh mâ, oh nyânhna mo putuputuka.

26. Nĕma Wore-kudi-nâ-tuâ bâ diwa, hânâ minâďĕ ahmonh mâ tĕmâ, â minâde Buo mâ womâ, hânâ mâ hanhte âh Suu, â wode Buo mâ, nâ minâ na te kĕ nâ heyamâ:

27. Nenh ah minâ na te kĕ nâ heyamâ yĩ, kâre ah ne-maadĕ mo mâ wode êh hurutuda mâ.

LU XVI.

1. Te ne nedĕ ne tu ahmonh yĕ, ah wore eh neh tewa nâ kĕne, ah neh tewa krrĕ lĩ nâ kba.

2. Oh mide ahmonh sĕnegĕge biyo nâ hamâ: nenh êh ti diwao nyĩnemâ, nyânâ mi ahmonh lamâ, nenh â woro mu nâ pomâ, Nyĕsoa âh woro nâ ni.

3. Nenh de ne nedĕ ne oh mi ahmonh mâ nâ numâ; e oh yea kâ Buo hĕ amo iboě.

4. Nĕma te ne nedĕ ne leleš ahmonh, eh ti beh nyĭne-wao, šh mude ahmonh wudi nâ bi, šh mâ, tĕ leleda ahmonh eh tĕ ne. Nĕnh te ne nedĕ yeda ahmonh lele tedĕ kene, kâre nenade ahmonh mâ šh ta.

5. Nĕma ti nĕnonh nyânâ â tĕdadĕ mo, nâ mâ ne mude; kre ah bae te neh yeda mo nâ, tĕ mie?

6. Nĕma te ne po nâ, ne lele ahmonh te ne nedĕ, nĕ šh ware nĕ yidio ah wore kĕ nâ.

7. Nĕma hanhte ne lele ahmonh, šh nu hanh dĕ ko ahmonh mâ, be wodĕdĕ: kâre ne yedĕdĕ wo, nĕnh Worokudi-nâ-tuâ, â yedĕ ahmonh mâ di; nĕma ne wodĕ, nĕnh mĭdĕ nâ ahmonh mâ tĕmâ.

8. Nĕnh bâ di, â minâ konâ šh kbŭne kukwi šh te kĕ nâ heyamâ, nĕnh ko hanh kbŭne šh ta yini, nĕnh jŭjeda šh ta yini, yĭ:

9. Ko wa kbŭne kukwi ne oh ni eh ta, kâre tĕ oh ye mo hanhte kĕ po šh ta;

10. Nĕnh ko hanh kbŭne šh ta, kâre tĕ mide Buo mâ, nĕnh tĕ ah nah yiwa mo ne šh ta;

11. Nĕnh ko jŭjeda šh ta, kâre konâ nĕnonh šh winhkââ â jŭješ ne.

12. Ne te ne kâ te peplânde be tu ahmonh ne mo yĕ, nĕma ah wore eh yede eh iboda wĕ pledonh.

13. Nĕma hanhte šh Suu bâ di, â mi ahmonh hanhte šh popleyinâ šh tide nâemâ: kâre â donh â nah hlidâo âdui šh ta ne: nĕma te ne â minâ wânhmâ, nenonh â minâ tumâ: nĕnh â mi ahmonh te ne mi dimâ tâdemâ.

14. Nâ minâ nâ te yi boaĕmâ; kâre te ne â minâde mo mâ dumâ, nenonh â minâ ahmonh tâdemâ.

15. Teble eh popleyinâ ne Buo kâ, mâ kâ ne: nĕ šh ka mâ poe nâ, nĕ mâ, â mide mo te mâ dumâ, nĕnh â muwa ne ahmonh tâde.

16. Wĕnh dĕbwĭ ne sede, nĕnh kre ah nah yi m

nenh wenh dëbwĩ be dĩ, nenh ah muwa mo yi, kãre tẽ mĩde Buo mã ăh ta.

17. Hede ă mãsah hlĩdedade wadui nyenh nă, te be ne needẽ dẽ, ă tu amo yẽ dĩ, ẽh mã, wenh dëbwĩ ne sede, nenh kre ah nah yi mo ne: nenh beh kba wenh dëbwĩ be dĩ, nenh ah muwa mo yi: nenh, ẽh mã, kãre mĩde Buo mã ăh ta dĩ?

18. Nẽ ẽh ka, oh poda nă, te be ne nedẽ ă tiẽ dĩ, ẽh mã, wenh dëbwĩ dĩ? A ye ibo te ne ă pe.

19. Nenh Jisũse iboda ne, tẽ oh idẽda ă dieyeyeda nă, nenh ă poda no yẽ nă, ple ah yeyedẽde ahdui nyenh nă, tene tuẽ ăh ta, ẽh mã, wenh dëbwĩ ne sede, nenh kre ah nah yi mo ne: nenh wenh dëbwĩ be dĩ, nenh ah muwa mo yii?

20. Hanhte ăh hanhte, ne ti ahmonh yẽ, ah mi wemă, ah mu hinh, nẽma konă mi saunh numă: nenh ware mi ahmonh numă, nẽma ăh ware miwa saunh pledemă.

21. Nyĩnẽ bă yi yăro pe, ware mi nă ne, kãre tẽ ă aua nyĩnẽo ne ăh ta: nẽma bă kăẽ yu, ă neh hie ă swẽnh yiẽ wore mã nă dĩ, kãre ă saunh ne ă ni, tẽ nyebẽ yu kăẽdẽ konă mã ăh ta.

22. Nenh kre nẽ neẽ, ware ni ahmonh ti nẽnonh kẽ yĩ: nẽma miwa ahmonh yimă dĩ, nenh ah wore muwa saunh nu, nenh ah saunh nẽnonh, nyă nah hawa ahmonh nẽ kwa ne dĩ.

23. Nenh nyenăyedo nănonh idi, ah nah idadewa mo dẽ dĩ ne. Hanhte ăh hanhte, ne ti ahmonh yẽ, be dẽ be ah idadewa Buo ko na nyĩne ăh ta, nenh ă hnyiwa ahmonh nẽ ne.

24. Ah yea na nyĩne dẽ idẽde pledonh: bah ida, tẽ ah na yi nẽ, nenh tẽ ah saunh ẽh na wẽde yẽ nă.

25. Te ne nedẽ dade nonh ne podede ne kudi, ne tu onh ne mã yẽ: nẽma kre ẽh ti dio ne tẽne nah po-

dewa ahmonh dade yě ne dĩ, něma mi ahmonh Buo ăh te kě nă heyamă hanhka.

26. Kre nyenăyedo nănonh idi, na nyĩne ne ah miwa idademă: neah ye nă po, mi Buo bademă ko ah ta:

27. Kăre Buo ăh nyebwe tu nowăne ahmonh ne, kăre ah nowăne mo, nenh kăre tě ah po ně hanhte kě, ăh mă, tě wodade Nyesoa mă ăh ta.

28. Ne wodade Buo mă, nenh ne didě konă mă: nenh dĩ, ne sedě konă, nenh mide Buo mă.

29. Â mănsoh poda nă yě nă, yio, ti nănonh kě, măh te Â pebeš nah winh nă, neh poě dade dĩ.

30. Tĩ nănonh kě a iboě ně ne, tě ibo teble ah popleyină, nenh neh ida nyă bă ida monh te dě nă dĩ: dě ně nedě a pede ně hanhte idi, tě wodade Nyesoa mă.

31. Jisuse tuda no gne, Â poda nă, ple tinu kě ah pe ne hanhteš?

32. Bah yi, ăh aua dio ne, nenh ăh nyĩně ne yĩ, tě ah mi yibwa nă boběnhmă, ah popleyină ah mi ah bli nă munemă, nenh ah munăo mo donh se: něma dĩ, ăh neh nu mă donh ne nah seowa ne yi, kăre tě Buo neo mo mă ăh ta.

33. Te ne nedě ne tu ahmonh yě nă, tě na blee ah plě. Kre konă mă, ah midě swěnh yimă: něma bah po ah wore kbenh ne; ne seya konă ne.

LU XVII.

1. Jisuse tuda te ne nedě, nenh hede Â worada Â yi yeu, nenh Â poda nă, Buo, ăh aua nyĩněo ne; boaš mah Yu ăh te yi, tě nah Yu na boaš nah te yi yĩ:

2. Těně nu nă ăh kbenh ăh hnyie, ăh mă, bă kă dăwě ăh popleyină winh kě nă, tě Â na hnyi nyono hnyi nă konă-se honhnonh.

3. Nenh' dẽ nẽ nedẽ nẽ mã konâ-se honhnonh, ẽh mã, boh mu monh ibo, mãh nã teẽ hanh Nyesoa donh, ả kả Jisũs Kraise hẽ, hãnã tẽdadẽ.

4. Ne boaẽ nah te yi kre konâ mã : konhwa ne hnyina mo, be nuna, ne wẽ nẽ mã.

5. Nenh ti nẽnonh kẽ O Buo, nah nyebwe tu nonh bả boaẽ na te yi, tẽnẽ na te ảh yi boboa, kãdade monh mã nena pledonh konâ nuena.

6. Ne heya nyebo no hadade konâ mã, ne hnyina mo, nah nyĩne ảh te kẽ nã : mãh kãda no, nenh ne hnyina mo no mã : nenh oh tu nah winh yimã.

7. Ti nẽnonh kẽ, oh iboẽ nẽ, teble ảh popleyinã ne hnyina mo, kre eh kwẽo monh yi nã.

8. Kãre winh ảh popleyinã ne tãdeda mo, ne tãde no ne yĩ; nenh oh krrẽ ne yẽ nã, nenh oh ibo nẽ tẽẽ, tẽ wo-dade monh mã, nenh oh po nẽ hanhte kẽ, ẽh mã, tẽ tẽdadẽ mo.

9. Ne bede ko wa ta : neh bede ko konâ ảh nyebo ảh ta, nẽma ko nyono hnyie mo ảh ta; kãre mãh kã no.

10. Nenh nyono oh popleyinã ne kã, mãh kã nã, nenh nyono ne kã, mã kã no; nenh nononh boaẽ na te yi.

11. Nenh ti nẽnonh yedẽ konâ mã ne dĩ, nẽma nyo nononh no nedẽ konâ mã, nenh ne dide monh mã. Gnekã Buo, nyono ne hnyie mo, tumaa no yimã, nenh nah nyĩne ảh te bẽh nede no kudi, tẽ oh na nu kburu donh, tẽnẽ a ne.

12. Tẽ nenade no mã kre konâ mã, ne tida no yimã, ne nu nah nyĩne ẽh te nenade no kudi nã : nyono hnyina mo, nononh ne tu yimã, nenh wa dã te ye wanh, nẽma nye-laã ảh nyebẽ yu donh nonh; tẽ Nyesoa ảh kĩnedẽ ảh winh eh na yadeo.

13. Nenh ti nẽnonh, ne dide monh mã : nenh te ne nedẽ, ne tudẽ konâ mã, tẽ na saunh ẽh na wẽde yẽ nã re no nyen.

14. Ne tâde no nah winh ne : nenh konâ nyănh no ne, kâre oh yedě konâ nyebo nyenh kâ, tĕně nu kre yedě konâ mâ kâ, yĭ.

15. Neh bede ěh mâ beh mudě no konâ mâ ha ěh ta, nĕma tĕ na hao no dĕ kuku fĕ nâ ěh ta nonh.

16. Oh yede konâ ěh nyebo nyenh kâ, tĕně nu kre yede konâ ěh nyebo nyenh kâ.

17. Nu nah hanhte bĕh wĕ no hĭně : nah winh ěh mâ hanhte nonh.

18. Tĕně nu, ne tĕdadĕ mo konâ mâ, kre ne nu, ne tĕdĕ no konâ mâ yĭ.

19. Nenh ko wa ta nonh, ne hade dui gnekâ-ka, tĕ hanhte ěh na nu no, oh na kâ gne yĭ.

20. Nenh ye bede ko nyono nedĕ oh donh ěh ta, nĕma nyono wa winh mi numâ, oh mi mo hanhte kĕ pomâ, no oh ta yini nonh yĭ ;

21. Tĕ oh popleyinâ oh na nu donh ; tĕně nu, Buo ne nedĕ mo mâ, nenh ne neĕe monh mâ yĭ, kre bĕh nu, boh nede amô mâ, tĕ oh na nu kburu donh : tĕ konâ na po nĕ hanhte kĕ, tĕ tĕdadĕ mo.

22. Nenh te ěh yi boboa ne hnyina mo, nĕ ne hnyi no : tĕ oh na nu donh, tĕně a nu, a nu donh yĭ :

23. Mâ bâ nede no mâ, nenh beh nedĕ mo mâ, tĕ oh na wĕde yĕ nâ, oh mu donh nu tĕĕ : nenh tĕ konâ na ibo nĕ tĕ tĕdadĕ mo, nenh ěh mâ tĕně nu na nowănena, kre nu wa nowănena yĭ.

24. Buo, idĕ nĕ ne, ěh mâ, nyono hnyina mo, tĕne minade, kre boh nenâde yĭ ; tĕ oh yi na te ěh yi boboa ne hnyina mo : kâre nowănena mo ple konâ ěh nuina tuieda huru.

25. O hanh Buo, konâ oh yea monh iboĕ : nĕma mâ ibo monh, nenh nyono nononh ibo nĕ, nĕ mâ, tĕ tĕdadĕ mo.

26. Nenh ne heya no nah nyĭne ěh te kĕ nâ, nenh mi

ěh te kě nâ heyamâ dĩ: tě nowănena ne nowănena, ěh na neo no mâ, nenh tě na neo no mâ yĩ.

LU XVIII.

1. Tě Jisŭse wěda winh nedě eh tuě mâ, hede â kâ â mânaoh hě, oh wodao, nenh oh tana nibwĩ Kidrŏn kě, těne kburo nenade, nenh â kâ â mânaoh hě, oh padade nâ kudi.

2. Nenh Judăse, hânâ poda nâ â nyănhoh kwa, â iboda tēde nēnonh ne, yĩ: kâre ti peplānde Jisŭse kâ â mânaoh hě, oh minade nâ.

3. Nenh hede Judăse duda nyebo kpanh kâ hâbetebo hě, kre pristebō kâ Făresibo hě mâ, nenh oh munade, oh kbada mlantedia kâ tedia hě, nenh wa tanh-teble yini, tidě idi.

4. Nenh tě Jisŭse iboda te eh.popleyina, ne eh mina nâ lu nâ bimâ, â muna no nya mwainemâ, nehh â poda no yě nâ, nyâ ah pěnhě nâ?

5. Oh tuda nâ gne, oh poda nâ, Jisŭse, nâ wode Năzerēte. Jisŭse poda no yě nâ, mâ nâ. Nenh Judăse hânâ poda nâ â nyănhoh kwa, â nyĭnanao no nyenĭh yĩ.

6. Nenh tě â poda no yě nâ, mâ nâ, hede wonhdonh ěh ta oh munena kě, nenh oh pinao bro mâ nâ.

7. Hede â yedada no nâ dĩ, nyâ ah pěnhě nâ? Nenh oh poda nâ, Jisŭse, nâ wode Năzerēte.

8. Jisŭse tuda no gne, â poda nâ, leleě ahmonh ne dĩ, mâ neőo: nenh bah yie mo nâ pěnh, bah wo nyo no nedě mâ, boh mu wa tēde nâ:

9. Tě winh ne â tuda, eh na yadedao, eh mâ, nyono hnyina mo yea wa dâ te donh wanhe.

10. Hede Saimŏn Pitŭ tě pliye nenade nâ kwa, â ha-

dade ně kpõnh, nenh â hlada ně priste hwě äh leyu, â ktyědao â dida noanh. Leyu nânonh, â nyïne mâna Mălküse.

11. Hede Jisüse poda Pitũ yě nâ, nyïnade nah pliye kpõnh : ple dăně ěh kâbo Buo hnyi mo be na, nah na ně ?

12. Hede nyebo kpanh kâ wa beyâ hě, nenh Juwě äh hâbetebo yini, oh krâda Jisüse, oh moanena nâ.

13. Nenh oh kbadade nâ Änäse mâ tedě kene ; kâre nâ mâna Kaiăfăse, hânâ mâ priste hwě ko yedo nânonh biyo, äh boâ nenao.

14. Nenh Kaiăfăse nânonh, nânonh â leleda Juwě tě ěh mâna hanh dě, nyebwe donh bâ koda ko nyebo äh ta.

15. Nenh Saimõn Pitũ kwěda Jisüse mâ, â kâ mânaâ te hě : nenh priste hwě iboda mânaâ nânonh, nenh â kwěda Jisüse mâ kre priste hwě äh kai hwě biyo.

16. Nĕma Pitũ nyīnanao diyě äh hwaidi. Nenh mânaâ hânâ priste hwě iboda, â wodade, nenh â hlida nyīnă nâ tida meyu yimâ, nenh â paeda Pitũ năble.

17. Nenh nyīnă hya nâ, â tida meyu yimâ, â poda Pitũ yě nâ, ple ye nyebwe nâ nedě äh mânaâ te enh ? Ä poda nâ, ye â mânaâ te.

18. Nenh leyiru oh kâ hâbetebo hě, hono twena na, oh nyīnanao ; kâre ěh mâna khě nyenăyedo nenao : nenh oh wena ně : nenh Pitũ nyīnanao no mâ, nenh â wena ně yī.

19. Nenh hede priste hwě yedada Jisüse nâ â mânaoh kâ â tâdede hě äh te nâ.

20. Jisüse tuda nâ gne, ne brěda winh nâ, ne hlida konă äh nyebo mâ nâ ; ti biyě nâ, ne tâde nyebo kre sīnegöge kâ tĕmple biyo hě, tĕne Juwě mide nâ ; nenh yea te ti huhudika.

21. Dě ěh mo ne yeda nâ dĩ ? nyono wănh na winh, no beh yeda nâ te ne ne tu no yě, nâ : oh ĩbo, ne te ne ne tuda.

22. Nenh tẽ á tuda te ne nedẽ, hãbetebo no nyĩnanao, wa bae te á hlada Jisũse kbanh, á poda nã, ple kre ni priste hwẽ áh gne tutuẽ, enh?

23. Jisũse tuda nã gne, á poda nã, ne tu tẽ krenh, nenh heya mo kẽ nã: nẽma ne tu hanhte, dẽ ẽh ne hla mo dẽ de?

24. Nenh tẽ oh moanena nã, Ānãse tẽdade nã priste hwẽ Kaiãfãse mã.

25. Nenh Saimõn Pitũ nyĩnana, á wena na. Nẽ ẽh ka, oh poda nã yẽ nã, ple mãh á mãnaã te nonhẽ dĩ? Á gadedã, nenh á poda nã, ye á mãnaã.

26. Nenh priste hwẽ áh leyu áh dã te, (hãnã áh bebu áh noanh Pitũ ktyẽdao,) nãnonh peda nã, ple yedade monh nã mã yi, kre kburo, enh?

27. Hede Pitũ gadedã dĩ: nenh wonhdonh áh ta koanh hĩdedã ne.

28. Hede oh hadade Jisũse Kaiãfãse mã, oh kbadade nã te-hla-kai biyo: ẽh mãna nyenãiru sesẽnẽ nena; nenh wa nyebwe tu oh yedade te-hla-kai biyo pa, oh neh teda wadui kainhe lu nã po; nẽma tẽ oh na dida Pãsova áh ta.

29. Hede Pailete bĩdade no mã diyẽ, nenh á poda nã, te beẽ nonh ah yẽẽ nyãnã nãnonh dĩ?

30. Oh tuda nã gne, oh poda nã, bã yeda te wora, nenh a yedẽ monh nã mã ya.

31. Hede Pailete poda nã yẽ nã, bah kba nã, nenh bah hla á te ah tedi áh ka. Juwẽ poda nã yẽ nã, a ye tedi kã, ba la nyã:

32. Tẽ Jisũse áh winh nẽ á tuda, ẽh na yadedao, tẽ á hlida nẽ, ẽh mã, kokwe áh kbudo be á mina komã.

33. Hede Pailete padade te-hla-kai biyo dĩ, nenh á dãda Jisũse, nenh á poda nã yẽ nã, ple mãh nã tẽ Juwẽ áh kĩnhẽ?

34. Jisüse tuda nâ gne, â poda nâ, ple te ne nedě dui
 âh ta ne tio, henh nyebo te lele monh na te ?

35. Pailete tuda nâ gne, â poda nâ, ple, mâ Jupe nonh ?
 Êmo dui âh dako, oh kâ pristebo hwe hě, nononh tu
 monh mo kwa : ple dě ne nuě dĩ ?

36. Jisüse tuda nâ gne, â poda nâ, na dible êh ye konâ
 nâ nedě âh dible yě wo : běh woě konâ âh dible yě, nenh
 hede na leyiru hwănhě ne, neh teě Juwě kwa tuie : nĕma
 na dible yedědě wo.

37. Nĕ êh ka Pailete poda nâ yě nâ, mae kĭnhě ? Ji-
 süse tuda nâ gne, â poda nâ, mäh po nâ, mâ mâ kĭnh.
 Nĕ êh ta nonh kăeo, nenh nĕ êh ta nonh ne didadě konâ
 mâ, nĕ mâ, tĕ na heya hanhte âh te kĕ nâ. Be nyânâ â
 kăo hanhte yĭ, nenh â wănh na winh ne.

38. Pailete poda nâ yě nâ, dĕ mae hanhte dĩ ? Nenh
 tĕ â tuda te ne nedě, hede â wodade, â munade Juwě mâ
 dĩ, nenh â poda no yě nâ, ye nâ te fĕ yi idu-idu.

39. Nĕma ah kâ kbũne dĕ te, bĕh nu Păsova âh ti, ne
 tĕe ahmonh nyebwe nâ ; nenh ple ah idĕ mo be tĕe ah-
 monh Juwě âh kĭnh nâ ?

40. Hede oh popleyinâ hada hedĕ dĩ, oh peda nâ, êh
 nah nu nyebwe nâ nedĕ, nĕma Bărbăse beh tĕe amo nâ.
 Nenh Bărbăse nănonh, â mănă kpumnhnuâ nena.

LU XIX.

1. NENH, nĕ êh Pailete nâ kbada Jisüse, â bida nâ.

2. Nenh sedibo hlada wi âh krau, nenh oh tuda nâ lu,
 nenh oh poda nâ bidă rauro,

3. Nenh oh poda nâ, Nahwio, Juwě âh Kĭnh ! nenh oh
 bideda nâ kbenh.

4. Nĕ êh ka Pailete wodade dĩ, nenh â poda no yě nâ,

bah yi, ne yade nâ ahmonh mâ, tẽ ah na ibo nõ, tẽ ye nâ te fẽ yi.

5. Hede Jisũse wodade, â tuda wi âh krau lu, nenh â poda bidâ rauro. Nenh Pailete poda no yẽ nâ, bah yi ah nyebwe nâ nedẽ!

6. Ne êh ka, tẽ pristebo hwe kâ hâbetebo hẽ, yida nâ, oh hada hedẽ, oh peda nâ, krusefaie nâ, krusefaie nâ. Pailete poda no yẽ nâ, bah du nâ, bah krusefaie nâ : kâre na nyebwe tu yeo nâ te fẽ yi.

7. Juwẽ tuda nâ gne, oh poda nâ, a kâ tedẽ, nenh tẽnẽ â peẽ â blẽde ne yẽ bâ ko, kâre â nu âdui Nyesoa âh Nyebẽ yu mâ âh ta.

8. Nenh tẽ Pailete wângha winh nẽnonh, êh podeda â hwanonh kẽ dĩ;

9. Nenh â padade te-hla-kai biyo dĩ, nenh â poda Jisũse yẽ nâ, tẽ woẽ dĩ? Nẽma Jisũse yeda nâ gne tu.

10. Nẽ êh Pailete nâ poda nâ yẽ nâ, ple neh du mo nyĩneẽ dĩ? Ye ne ibo, tẽ ne wẽde be krusefaie monh, nenh ne wẽde be tẽ monh nâ yĩ dĩ?

11. Jisũse tuda nâ gne, yede na dẽ dĩ âh mâ nunuẽ wẽ idu-idu, bẽh yede yeu wo, bẽh ye monh hnyie donh : nõ êh ta nonh, nyânâ po mo monh kwa, â dẽ kranh âh nunuẽ hio nâ.

12. Nenh wodao ti nẽnonh mâ, Pailete pẽngha â dietetẽ mâ : nẽma Juwẽ hẽda hedẽ, oh peda nâ, ne tẽ nyebwe nãnonh nâ, nenh ye Siza âh mâ gmwẽnhẽâ : be nyâ be â nu âdui kĩnh mâ, nenh Siza nâ â kbẽde nõ yẽ.

13. Nẽ êh ka, tẽ Pailete wângha winh ne nedẽ, hede â weedade Jisũse diyẽ, nenh â nenaõ te-hla kẽnedẽ kẽ, hẽhẽ oh dẽde Pevmẽnte, nẽma bẽh nu Hibru winh oh ni Gãbãta.

14. Nenh êh mãna Pãsova âh diehmlẽne ti nenaõ, êh

nuna aue hmnledonh äh aua idi: nenh ä poda Juwë yë nâ, bah yi ah Kînh!

15. Nêma oh hada hedë, oh poda nâ, kba nâ, kba nâ, krusefaie nâ. Pailete poda no yë nâ, ple, be krusefai ah Kînh? Pristebo hwe tuda nâ gne, oh poda nâ, a ye kînh te kâ, nêma Siza donh.

16. Nê ëh ka, ä podade nâ no kwa, tẽ oh na krusefaieda nâ. Nenh oh duda Jisüse, nenh oh kbada nâ.

17. Nenh ä yida ä krâse bli, ä wodade, ä munade tẽde nẽ oh dẽde dẽ-lu-kprââ äh tẽde, hẽnẽ bẽh nu Hibru winh, oh dẽde Gõlgota:

18. Kre tẽ nẽnonh oh krusefaieda nâ, ä kâ seya nyebo te sõnh hẽ, oh nena nâ wae mâ nâ, nenh Jisüse nena no heidi.

19. Nenh Pailete kîñena ä nyîne, nenh ä mãna nẽ krâse, fẽ. Nenh dẽnẽ ä kîñena, nẽnẽ mã, JISÛS NÂ WODE NÄZERÊTE, Â MÂ JUWË ÄH KÎNH.

20. Nenh kînedẽ nẽ nedẽ, nẽ Juwë chdo poplãnde hĩdeda: kãre tẽde nẽ Jisüse krusefaiedao, ëh kwanena orãnh mã nâ: nenh oh kîñena nẽ Hibru winh, nenh Grike kâ Lätine winh hẽ yini.

21. Hede Juwë äh pristebo hwe poda Pailete yë nâ, nah kîñẽ nẽ ne, ëh mã, nâ mã Juwë äh Kînh; nêma nâ poda nâ, ëh mã, ä mãna Juwë äh Kînh, nẽ beh kîñẽ.

22. Pailete tuda no gne, ä poda nâ, dẽnẽ ne kîñẽ, nẽnẽ ne kîñẽ.

23. Hede tẽ sedibo krusefaida Jisüse, oh duda ä raure, nenh oh nuna eh kbudi hãnh, sedibo biyẽ oh kbada eh wae nâ; nenh ä kãdã yini: nenh kãdã nẽnonh ëh yeda yë nâ kokwẽda kâ, nêma oh hladedao nẽ ne, wodade ä lu idi, bẽh didade honãnh wẽ.

24. Nê ëh ka, oh poda wadui nyenh nâ, ëh mã, a nah kîna nẽ, nêma ba podẽ nẽ tyo kẽ, be nyânã mi nẽ kãmã:

tě Nyesoa äh kinedě äh winh ěh na yadedao, tě ěh po-
nâ, oh grâdeda na raure ohdui nâ, nenh oh podeda na
kâdâ tyo kě. Ně ěh ka, sedibo nuna de nenonh.

25. Nenh Jisüse äh de, kâ â de äh de äh yu hě, oh ny-
ĩnanao krâse waa, nenh Kliopäse äh nyĩně Mere yidi, â
kâ Mere Mägdeline hě.

26. Ně ěh ka, tě Jisüse yida â de kâ â mânaâ, hânâ â
nowänena, hě, oh nyĩnanao, â poda â de yě nâ, Nyĩně,
yi nah yu!

27. Nenh â poda mânaâ nânonh yě nâ yĩ, Yi, de!
Nenh wodao aua něnonh idi, mânaâ nânonh kbadade nâ
âdui äh bli kai biyo.

28. Wodao dene nedě mâ, kâre tě Jisüse iboda ne, ěh
mâ teble äh popleyinâ wěda mâ, tě Nyesoa kinedě
äh winh ěh na yadedao, â poda nâ ni-na-to ni mo
ne.

29. Nenh dě dĩ te nena, vĩnega yididade nâ kudi, oh
tudao ně: nenh oh podade spünje vĩnega mâ, oh nyĩně-
nao ně hĩsũpe idi, nenh oh podade ně nâ wunâ.

30. Nenh tě Jisüse těna vĩnega wunâ, hede â poda nâ,
ěh wěemâ: nenh â poda lu, nenh â nyĩnenade.

31. Nenh kâre ěh mâna diehmlěne nyenăyedo nena äh
ta, kooh-kwi eh neh teda krâse idi pěde, ěh neh teda sâ-
băte nyenăyedo kě yě, (kâre nyenăyedo nânonh ěh mâna
nyenăyedo hwě nena,) ně ěh ka Juwě bėdeda Pailete
nâ, wa be, beh gĩděda, nenh tě oh na hědao.

32. Hede sedibo didao, oh gĩdada tedě nyebwe äh be,
â kâ â bae, nâ â krusefaieda nâ mâ, hě.

33. Něma tě oh nyĩněnao Jisüse mâ, nenh tě oh yida
ně â koda ne, oh yeda â be gĩda:

34. Něma sedibe te nyĩnanao nâ diye waa, nenh wonh-
donh äh ta, nyĩnâ kâ ni hě wedade.

35. Nenh nyânâ yida ně, nânonh â ti ěh te, nenh â te

nâ ti êh nu hanhte : nenh â ibo ně, tẽ â pede hanhte, tẽ ah na po ně hanhte kě yĩ.

36. Kâre dene ne nedě eh nuina, tẽ Nyesoa kinedě âh winh êh na yadedao, tẽ êh po nâ, â kranh te donh, êh nah gĩdewa ne.

37. Nenh Nyesoa kinedě âh waa te pe nâ dĩ, nyânâ oh poda diye kudi, oh minâo nâ mâ nâ tamâ.

38. Nenh tẽ dẽně nedě wẽeda mâ, Josefe, â kâdade, Ārematia, (â mâna Jisuse âh mânaâ, nẽma â nina ně hudika, kâre tẽ â pida Juwě âh hwanonh âh ta,) â bẽdeda Pailete nâ, bâ kbada Jisuse âh fẽ : nenh Pailete wẽnhna nâ. Nẽ êh ka, â didao, â kbada Jisuse âh fẽ.

39. Nenh Nĩkodimũse didao, yĩ, (hânâ tedě kene didao Jisuse mâ tâ) nenh â yada mũr âh tyĩbo âlose yinâ, eh wẽeda ponhe eh wore hmnh.

40. Nenh oh kbada Jisuse âh fẽ, oh moanenade ně hanh gisai kudi nâ, oh poda ně spaise fẽ nâ, tẽně Juwě ni wa nyebo âh heya, nâ.

41. Nenh tẽne oh krusefaidao nâ, kburo nena : nenh kre kburo nânnonh kudi wudida kai idaede nena, hẽně êh kudi oh yeade nyâ pẽe.

42. Krenonh oh pẽedade Jisuse, kâre Juwě âh diehmlẽne nyenâyedo âh ta : kâre wudida kai kwanenao mâ âh ta.

LU XX.

1. NENH wie âh tedě nyenâyedo idi, tẽ tâ êh te êh nena bro mâ nâ, hede Mere Măgdeline twenenade wudida kai mâ, nenh â yẽdedao siâ êh hẽdedao wudida kai yĩf.

2. Hede â kbadade Saimõn Pitũ, â kâ mânaâ be, hânâ Jisuse nowânena, hẽ, kwidida mâ, â poda no yẽ nâ, oh hada KAA wudida kai kudi ne, nenh a ye ibo tẽně oh poda nâ

3. Ně ěh ka Pitũ kã mãnaã be nã nena hě, oh wodao, nenh oh didade wudida winhě.

4. Kre ěh nuna oh tae sõnh nononh oh kjěedao kwidida tẽde donh, nenh mãnaã be nã nena, ă hina Pitũ nã, nenh nã tedě kene nyĩnenade wudida winhe.

5. Nenh ă gĩdida yě ă pobwedade, nenh ă yida hanh gisai dăre ne nena, eh pẽdade; nẽma ă yedade pa.

6. Hede Saimõn Pitũ kwẽda nã mã nã, nenh ă padade wudida kudi, nenh ă yida hanh gisai dăre ne nena, ěh pẽdade;

7. Nenh plẽ-dăro ně oh moanena ă lu nã, ěh yedao hanh gisai mã ne, nẽma ěh plẽeda ne, ěh donh pẽda ěh ně dă.

8. Hede mãnaã be, hãnã tedě kene nyĩnenao wudida winhe, ă padade yĩ, nenh ă yida ně, nenh ă poda ně hanhte kě.

9. Kăre ti nẽnonh kě, oh yeda Nyesoa kĩnedě ăh winh nã yido, tẽ ă mina konã womã dĩ.

10. Hede mãnaoh nononh, oh wodao, oh munade wadui bli nã dĩ.

11. Nẽma Mere nyĩnanao wudida yě, ă weda: nenh tẽ ă yida we, ă gĩdidao, nenh ă tẽdade wudida kudi nã.

12. Nenh ă yida enjebo sõnh, oh poda de pli nã, oh nena nã, tẽně oh pẽedao Jisũse, ăbe kbwẽdedade ěh lu idi, ăbe kbwẽdedade ěh be idi.

13. Nenh oh poda nã yě nã, Nyĩnẽ, dẽ wẽẽ monh dĩ? ă poda no yě nã, te nẽ po nã, oh hadě na Kãã, nenh ke ye ibo tẽně oh pode nã.

14. Nenh tẽ ă tuda ta ne nedě, ă hiena ădui mã, nenh ă yida Jisũse, ă nyĩnanao nã li, nenh kre ă yeda ně ibo, tẽ ă mãna Jisũse.

15. Nenh Jisũse poda nã yě nã, Nyĩnẽ, dẽ wẽẽ monh dĩ? Nyã ne pẽně nã? Nenh tẽ ă woro po nã, kburo-

yi-tuâ nenaoh, â poda nâ yě nâ, Buo, bësh tee mäh ne hadě nâ, nenh lele mo tene pode nâ, tě na kba nâ.

16. Jisüse poda nâ yě nâ, Mere. Â hiana mâ, nenh â poda nâ yě nâ, Răbonai: (hěně ěh kě nâ heyada mâ Tădeă.)

17. Jisüse poda nâ yě nâ, nah to mo nâ; yeěde Buo mâ yě ple: nĕma beh mude na bebuno mâ, nenh be lele no, ne yěde Buo mâ, hânâ â mâ ah Buo yĩ; nenh ne mide na Nyesoa mâ, hânâ mâ ah Nyesoa yĩ.

18. Mere Măgdeline dida, nenh â leleda mânaoh, â yida Kăă ne, nenh nâ leleda nâ te nenonh.

19. Nenh nyenăyedo donh nĕnonh â wide, ěh mâna wie âh tedě nyenăyedo nenaoh, tě oh kadao kai, nâ mâ mâ-naoh kwededade, âh meya nâ, tě oh pida Juwě âh hwa-nonh âh ta, Jisüse didade, nenh â nyĭnanade no heidi, nenh â poda no yě nâ, plĕ bleeda bësh nedě ahmonh nyen nâ.

20. Nenh tě â tuda no te ne nedě yě, hede â tededa no â kwe kă â waa hě yě. Hede mânaoh âh plĕ bleda, tě oh yida Kăă.

21. Hede Jisüse poda no yě nâ dĩ, plĕ bleeda bësh nede ahmonh nyen nâ: tĕně Buo nu â tĕdadě mo, kre ne ni, ne tĕde ahmonh yĩ.

22. Nenh tě â tuda te ne nedě, â worao no hohnonh fě nâ, nenh â poda no yě nâ, bah krrĕ Gnekă Suu yě:

23. Be nyă be â kbŭne kukwi ah tě nâ, nenh eh tĕe nâ ko no mâ; nenh be nyă be, ah po nâ, â kbŭne kukwi âh te beh se nâ lu nâ, nenh eh se nâ lu nâ ne.

24. Nĕma Tĕmăse, hânâ mâna wa pu-nă-sŏnh âh bae te, hânâ oh dĕdeda Didemŭse, â yedao no mâ ne, tě Jisüse didao.

25. Nenh mânaoh be poda nâ yě nâ, a yĩ Kăă ne. Nĕma â poda no yě nâ, ne yeo â kwe mâ kponhmwe ă¹

penh yi, nenh ne yede na gie, kponhmwe äh penh nyina, nenh ne yeo na kwa waa nyina, nenh ye ně hanhte po donh.

26. Nenh tē nyenāyede behānhbehānh hina, ā mānaoh nenade kai biyo dī, nenh Tōmāse nena no mā: nenh meya kēdao nā, nenh hede Jisūse padade no nyenh, ā nyīnanao no heidi, nenh ā poda nā, plē bleeda bēh nede ahmonh nyenh nā.

27. Hede ā poda Tōmāse yē nā, yadēdē nah gie, nenh beh yi na kwe; nenh beh yadēdē na kwa, beh nyīnao ně mo waa: nenh nah po kprē nā, po ně hanhte.

28. Tōmāse tuda nā gne, ā poda nā yē nā, Na Kāā, nenh na Nyesoa!

29. Jisūse poda nā yē nā, Tōmāse, kāre māh yi mo ple ā po mo hanhte kē: nyono oh yea mo yi, oh mi na te hanhte kē pomā, nononh mi blēseemā.

30. Nenh hanhtenonh Jisūse nuna yidodede peplānde, ko ā mānaoh yē, hēne yedē kīnedē nēnonh kē kīnēe:

31. Nēma te ne ne nedē, ne kīnēe, tē ah na po ně hanhte tē Jisuse mā Kraise, na mā Nyesoa äh Yu; nenh bah yi nā hanhte pe, tē ah na kā honhnonh ko ā nyīne äh ta.

LU XXI.

1. Te de nenonh wēda mā, Jisūse tededā ādui ā mānaoh yē nā kre Taibireāse äh idu winhye: nenh kre ā nuna no ādui äh yē tededā.

2. Saimōn Pitū kā Tōmāse, hānā oh dādedā Dīdemūse, hē, nenh Nātānyēle, nā kādade Gālaili äh Kena, yidi, nenh Zēbedi äh nyebē iru, oh kā mānaoh te sōnh hē, yidi, nononh kwededao tēde donh yibwa nā.

3. Saimōn Pitū poda no yē nā, mi teda pomā. Oh poda

nâ yě nâ, a di monh mâ kwēmâ yĩ. Oh wodao, nenh oh bidade kobotonh wudi donh-donh; nenh tâyedo nānonh biyo, oh yeda dē la.

4. Nēma tē nyenē nyāna nâ, Jisūse nyīnanao kbobo yě: nēma mānaoh yeda nē ibo, tē ēh māna Jisūse.

5. Hede Jisūse poda no yě nâ, Hyēiru ah! ah kâ didedē ne? Oh tuda nâ gne, oh poda nâ, Ondu.

6. Nenh â poda no yě nâ, bah podedē teda kobotonh āh dida waa mâ, nenh ah mi dē yimâ. Nenh oh pode-dao nē, nenh hede oh yeda ēh gegīdeē boade, kâre tē hni hodade āh ta.

7. Nē ēh ka tē mānaâ, nâ Jisūse nowānena, poda Pitū yě nâ, Kāâ nonh. Nenh tē Saimōn wānhna nē tē â māna Kāâ, hede â poda â hni-poâ rauro, (kâre â ktyēda wode nâ,) nenh â bidade ni.

8. Nenh mānaoh be nenade kobotonh bwī be kudi oh didao; (kâre oh yeda kbobo mâ nâ hlāde, ēh mâ hlohlahē nuna kyubēte āh huba,) hni nenade teda kudi, oh gīdida nē nâ.

9. Nenh tē oh nyīnēnao kbobo yě, hede oh yēdedao wowone-napwe, nenh hnē pēdao nē kē, nenh frā dē yidi.

10. Jisūse poda no yě nâ, hni ne ah la, bah ya eh de.

11. Saimōn Pitū yadao, nenh â gīdida â teda kbobo yě, ēh yididade hni hwe kudi nâ, eh nuna wore hmuhlesōnh nena nâ pu, pu nâ tanh: kre eh tinhna kre teda yeda kinē.

12. Jisūse poda no yě nâ, bah di, bah ta. Nenh mānaoh te donh â yedade â dieyeyeda wē, ēh mâ, mäh nyā be neō? Kâre oh iboda nē, tē â māna Kāâ.

13. Hede Jisūse didao, nenh â duda frā, â hnyina no, nenh hnē yidi.

14. Dē nē nedē, nē wēede wenh tanh, Jisūse tededā ādui â mānaoh yě nâ, tē â woda konā dī.

15. Kre ěh nuna, tě oh wěda těda mĀ, Jisŭse poda Saimŏn Pitŭ yě nĀ, Saimŏn, JonĀse ěh yu, ple nowĀne mo ne hio nyono nedě? Ā poda nĀ yě nĀ, Awĭ, KĀĀ; ěmo, ibo ně ne, tě nowĀne monh. Ā poda nĀ yě nĀ, Klede na blĀble iru.

16. Ā kwědao, Ā poda nĀ yě nĀ dĭ, Saimŏn, JonĀse ěh yu, ple nowĀne mo ne? Ā poda nĀ yě nĀ, Awĭ, KĀĀ; ěmo, ibo ně ne, tě nowĀne monh. Ā poda nĀ yě nĀ, Klede na blĀble.

17. Wenh tanh ěh ta, Ā poda nĀ yě nĀ dĭ, Saimŏn, JonĀse ěh yu, ple nowĀne mo ne? ěh niena Pitŭ ware, te ne po nĀ, Ā poda nĀ yě nĀ wenh tanh, ěh mĀ, NowĀne mo ne? Nenh Ā poda nĀ yě nĀ, KĀĀ, ěmo, mĀh ibo teble ěh popleyinĀ ne; ibo ně ne, tě nowĀne monh. Jisŭse poda nĀ yě nĀ, Klede na blĀble.

18. Hanhte ěh hanhte, ne ti monh yě, tě nuna nyebwe idaede hienao woro dĀro kě nĀ, nenh, ne něna, děně nowĀnena kě; něma tě miwa kběnhmĀ, miwa nah swenh soromĀ, nenh seya nyebwe te miwa monh moane, nenh těně ěh muě nah idawa ne, krenonh Ā miwa monh kba-demĀ.

19. Tě Ā tida te ne nedě, Ā kokwě ěh kbudo ne Ā mina komĀ, nenh ěh minao Nyesoa ěh te yi boĀěemĀ, ně, Ā henhna nyĭne. Nenh tě Ā tuda te ne nedě, Ā poda nĀ yě nĀ, Kwě mo mĀ.

20. Hede tě Pitŭ hměna yě, Ā yida mĀnaĀ, hĀnĀ Jisŭse nowĀnena, Ā yida no mĀ kwě; hĀnĀ Ā tedade Ā klinh kě nĀ widě ěh dibade ěh ti idi, nenh hĀnĀ poda nĀ, KĀĀ, a bae beě, nĀ mie monh nah nyĀnhoh kwa pomĀ dĭ?

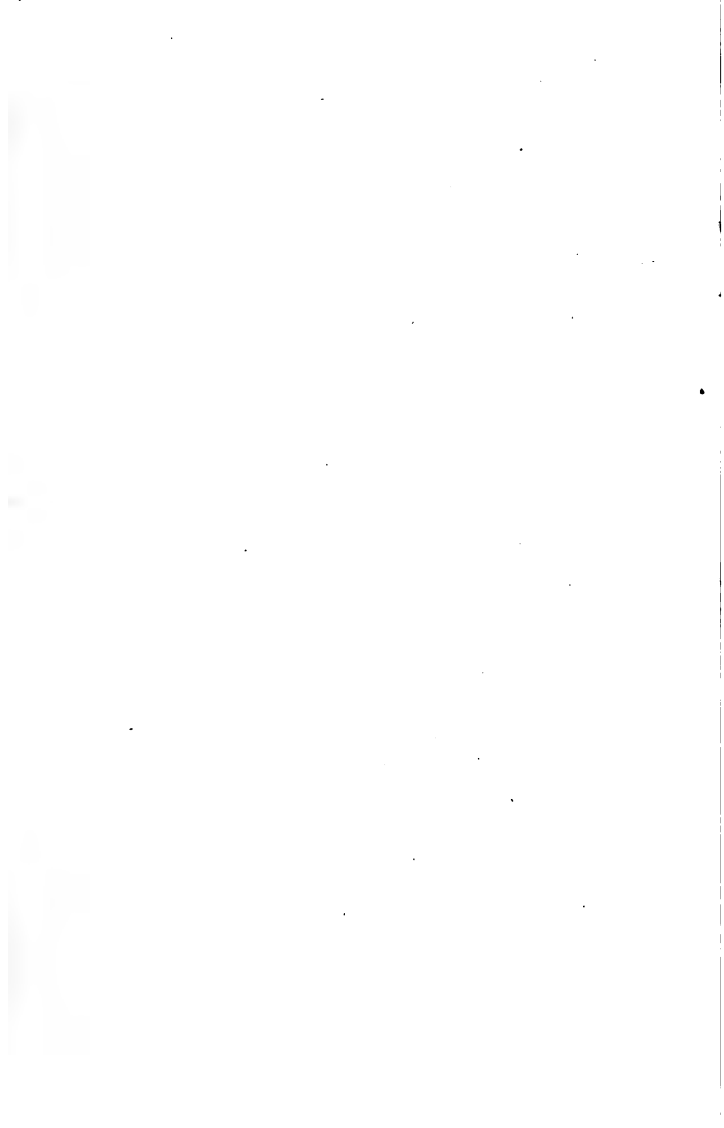
21. Tě Pitŭ yida nĀ, Ā poda Jisŭse yě nĀ, KĀĀ, nyebwe nĀ nedě, hĀne ěh mio nĀ mĀ nemĀ yĭ?

22. Jisŭse poda nĀ yě nĀ, ne wěnh, bĀ fĀ be tewadě di, nah dě be neěo? MĀh bĀ kwě mo mĀ.

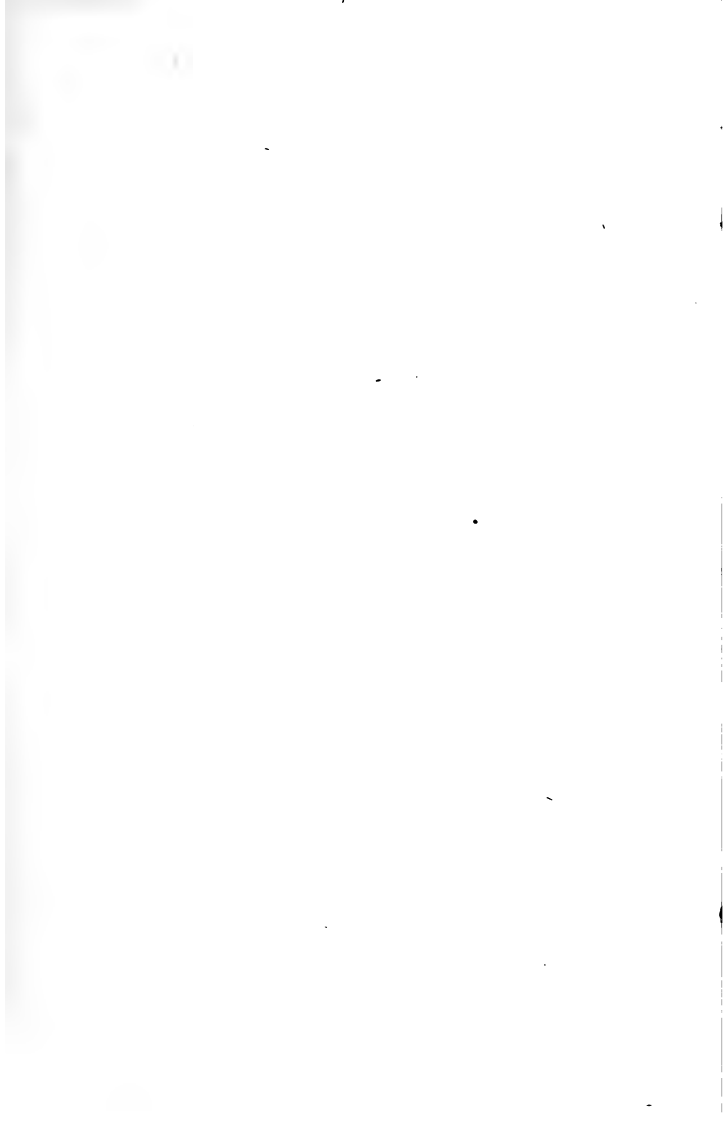
23. Hede winh ně nedě, ěh sědeda bebuno nyenh nâ, ěh mâ, mânaâ nânonh, â nah koda ne: něma Jisüse yeda nâ yě nâ po, â nah koda ne; něma, ne wěnh bâ fâ, be tewadě di, nah dě be neěo?

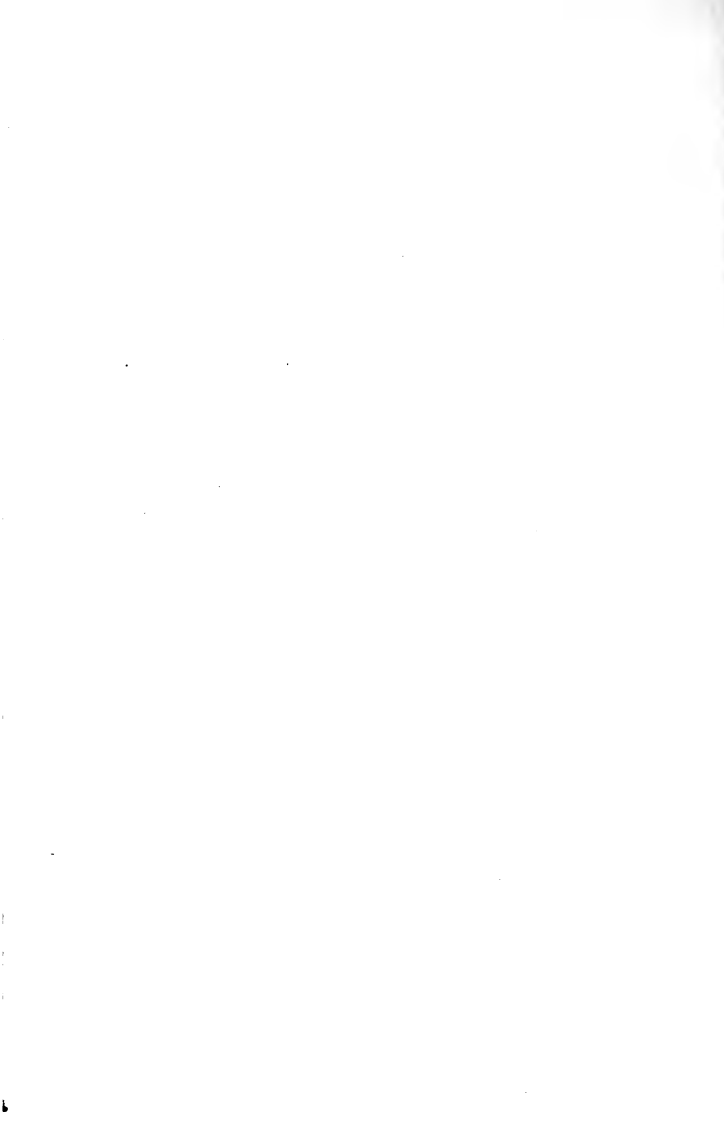
24. Mânaâ donh nâ nena, nâ â heyě te ne nenonh nyebo kě nâ, nenh nâ kĭnena ne: nenh a ĭbo ně ne, tě â te kě nâ heyada ěh nu hanhte.

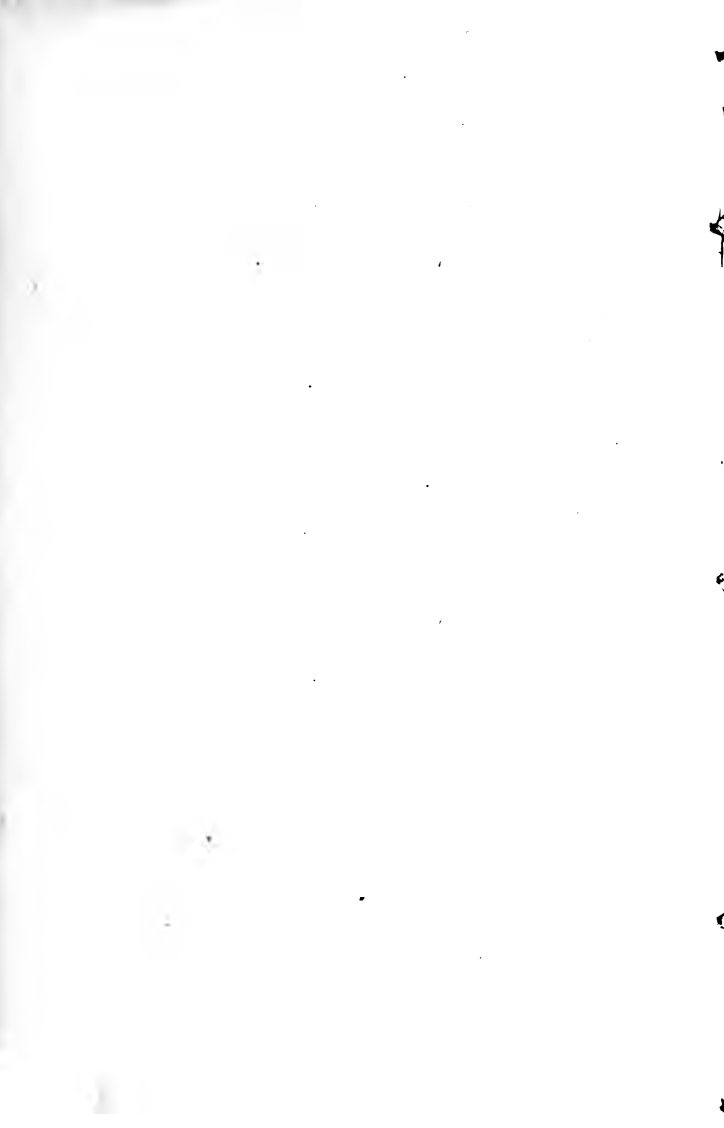
25. Nenh Jisüse nuna teble peplānde be yĭ, hene eh popleyinâ beh kĭněěě, na woro yě kĭnede eh mie kĭněemâ, eh nah wainedeě konâ āh nyebwe tu mâ ne. Eměn.

3 2044 038 358 180

